Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 135 (15758) | 1981 оной июниин 12, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

ГЭР БАЙРЫН БАРИЛГАДА— ОНСО АНХАРАЛ

Манай парти ба правительство арад зонойнгоо һуудал байдалые улам һайжаруулха, баян дэлгэр болгохын тула саг үргэлжэ анхаралаа табижа, оролдолго гаргажа, горитой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байдаг. Тэрэнэй нэгэ жэшээ гэхэдэ, жэлһээ жэлдэ үргэдэжэ байһан гэр байрын барилга болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа үнгэрһэн табан жэлэй туршада ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хугасаада түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,5 миллиард үлүү мүнгэн гаргашалагдажа, аяар 530 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа, 50 миллионһоо дээшэ хүн гэр байрынгаа эрхэ байдалые һайжаруулаа. Мүнөө городто ажаһуугшадай 80 процентнь болбосон түхэлтэй гэрнүүдтэ ажаһуудаг болобо. Тиигэбэшье, гүрэн түрын удха шанартай энэ хэрэг саашадаа бүри үргэнөөр, түргэнөөр ябуулагдахаар хараалагдана.

—МАНАЙ СОЦИАЛЬНА ПРОГРАММА ДОТОР ГЭР БАЙРЫН ТОН ШУХАЛА ҺУУРИ ЭЗЭЛДЭГЫНЬ МЭДЭЭЖЭ, — гэжэ КПСС-эй XXVI съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн. — ҮНГЭРҺЭН ТАБАН ЖЭЛДЭ ГЭР БАЙРЫН БАРИЛГА ҮРГЭН ЕХЭ ДАЛАЙСАТАЙГААР БҮТЭЭГДЭҺЭН БАЙНА... ОРОН СООМНАЙ СААШАДААШЬЕ ТИИМЭ ХЭМЖЭЭТЭЙГЭЭР БАРИЛГА ХЭГДЭХЭ. ТИИХЭТЭЙ ХАМТА КОММУНАЛЬНА, ЗОХИД ТҮХЕЭРЭЛГЭГҮЙ БАЙРАНУУДТА ҮШӨӨЛ ҮСӨӨН БЭШЭ БҮЛЭНЭР БАЙҺАН ЗАНДАА, ҺАЯ ГЭРЛЭҺЭН ОЛОН БҮЛЭНЭР ХЭДЭН ЖЭЛ СОО ГЭР БАЙРА АБАХАЯА ХҮЛЕЭДЭГ ГЭЖЭ БИДЭНЭР МЭДЭНЭБДИ...

Үнэхөөрөө, социальна хүгжэлтын ба ажалшадай ажаһуудалые улам һайжаруулгын түсэб дотор тус асуудал шухала һуури эзэлнэ. Жэшээнь, арбан нэгэдэхи табан жэл соо, урда үеынхиһөө бага бэшэ, адагынь 530—540 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд бодхоогдохоор тодорхойлогдобо. Энэмнай тон харюусалгатай, хүшэр хүндэ ба орёошье зорилго болоно. Зүгөөр, тэрэнэй бэелүүлэгдэхэ байһанда ямаршье һэжэг түрэнэгүй. Яахадааб гэхэдэ, мүнгэн зөөри хүсэд һомологдоо, барилгын материал бии. Тиихэдэ шэнэ Үндэһэн хуули соомнай тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор СССР-эй эрхэтэн бүхэн гэр байраар хангагдаха болоно. Энэнь манайшье республикын байдал дээрэһээ эли тодоор харагдана. Жэшээлхэдэ, арбадахи табан жэлдэ республика доторнай социальна болон соёлой барилгануудай ехэ программа бэелүүлэгдэжэ, 3 миллион дүрбэлжэн метрһээ дээшэ гэр байра бодхоогдоо. Эдэ жэлнүүдтэ энэ хэрэгые улам үргэдхэжэ, шэнэ табан жэлэй эсэс багта үшөө 1,8 миллион дүрбэлжэн метр гэр байра ашаглалгада оруулагдахаар түсэблэгдэнэ. Илангаяа хүдөө нютагуудта барилга ехээр ябуулагдаха юм. Энээниие хараада абажа КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет 1981 ондо колхозууд болон совхозуудта, гүрэнэй хүдөө ажахын предприятинуудта байрын гэрнүүдэй барилга түргэдхэхэ хэмжээнүүд тухай хамтын тогтоол баталан абаһан байна. Тодорхойлходо, колхозууд болон совхозуудта, хүдөө ажахын бусад предприятинуудта, мелиоративна барилгын эмхинүүдтэ хоёр байратай 1130 гэр гансахан байгша ондо ашаглалгада оруулха зорилго табигдаба. Мүн хоёр байратай 386 гэр бодхоохдонь шефскэ туһаламжа үзүүлхэ даалгабари Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудай, организацинууд болон эмхи зургаануудай коллективүүдтэ үгтөө. Тэдэнэй хүсөөр жэлэй дүүрэтэр 9 миллион түхэригтэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой. Тэрэ тогтоолой үндэһөөр байрын гэрнүүдые бариха хүдэлмэритэй холбоотой зохихо зорилгонууд КПСС-эй городской ба районно комитедүүдэй, арадай депутадуудай Советүүдэй һэсэдкомуудай урда табигдаһан байна. Иимэ шухала хэрэгые толгойлхо республиканска тусхай штаб байгуулагдаба. Имагтал нютагуудтахи партийна, советскэ болон профсоюзна организацинуудай энэ асуудалда эзэн ёһоор хандажа байһанай ашаар олохон. Жэшээбэл, Кабанскын, Захааминай, Хяагтын, Улаан-Үдын болон бусад районуудта гэр байрын барилга саг соогоо эмхитэй гуримтайгаар эхилһэн байна. Жэшээ болгожо хэлэхэдэ, Хурамхаанай район хараалагдаһан 40 гэрэй 33-нь, мухар-шэбэрэйхид 90 гэрэй 61-нь бодхосожо байнхай. Зэдын районой Октябриин 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоздо гансахан шэнэ гэрнүүдһээ бүридэһэн шэнэ һуурин бии болоо, мүн тэндэхи Борьёогой совхоздо 72 байратай хирпинсэ гэр бодхоогдожо захалаа. Түнхэнэй районой «Восточные Саяны» колхоздо хоёр байратай 5 гэрэй барилга муу бэшээр үргэлжэлжэ байна. Иимэ магтаалта жэшээ баримтанууд хаа хаанагүй бии.

Гэбэшье бүхы дээрэнь хаража үзэхэдэ гэр байрын барилга дээрэ, байрын гэрнүүдые сахин хамгаалха, зүбөөр, эмтэйгээр ашаглаха тушаа дутуу дундануд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд ба шиидхэгдээгүй асуудалнууд һаяа дайралдана. Эгээл гол шухала дутагдал гэхэдэ, жэмтэ дээрээ республика доторнай гэр байра ашаглалгада оруулха түсэб һараһаа һарада дүүргэгдэнэгүй, олон тоото гэр бүлэ болзор соогоо байра абажа шаданагүй. Энээн тушаа элдэб янзын хөөрэлдөөнэй гарадагшье һаа, мүртэй үрэ дүн үшөөл туйлагданагүй гэжэ мэдэрэе. Тиимэһээ КПСС-эй областной комитедэй һаяхан үнгэрһэн ээлжээтэ пленум дээрэ шанга шүүмжэлэлэй дэлгэрһэниинь ойлгосотой.

Мүнөө үедэ хаа хаанагүй үргэн олониитын дунда гэр байра тухай ССР Союзай болон союзна республикануудай Хуулиин үндэһэ һууриин проект зүбшэн хэлсэгдэжэ, ажалшадай зүгһөө һанамжа дурадхалнууд олоор ороно. Эндэ миил энэ тэрэ боломжонууд хэлэгдэнэ бэшэ, харин гэр байрын барилгые түргэдхэхэ, энэ шухала хэрэгтэ онсо анхарал холодоо хандуулжа байха тухай эрилтэнүүд табигдана. Ушар иимэһээ манай хамтын баялиг болохо гэр байрануудые олоор бариха, бүрин бүтэн байлгаха, тэдэниие удаан сагта ашаглаха, болбосон түхэлтэй болгохо гээшэ тон шухала зорилго болоно. Энээн тушаа партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд ходо анхаржа, шалгажа байха зэргэтэй.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ

Партиин XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл хэхэдээ, нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн захяа заабаринуудые, арадай ажахын эдэ һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ зорилгонуудай үндэһөөр түмэр замай ба транспортын бусад зүйлнүүдэй, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрине партийна талаһаань хүтэлбэрилгын асуудалнуудаар союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай транспорт ба хэлхеэ холбооной таһагуудые даагшанарай зүблөөн-семинар июниин 9—10-да КПСС-эй ЦК-да болобо.

КПСС-эй ЦК-гай транспорт ба хэлхеэ холбооной таһагые даагша К. С. Симонов зүблөөн-семинар дээрэ элидхэл хэбэ.

СССР-эй министрнүүд И. Г. Павловский, Т. Б. Гуженко, В. А. Шамшин, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо В. Е. Бирюков, РСФСР-эй министрнүүд Л. В. Багров, А. А. Николаев, Е. Г. Трубицын, Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай транспорт ба хэлхеэ холбооной таһагуудые даагшанар транспорт ба хэлхеэ холбооной һалбаринуудые партиин зүгһөө хүтэлбэрилхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко зүблөөн дээрэ үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан байна.

Шэнэ ТАСС һонин

СОВЕТ-АЛЖИР ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

Совет-алжир хөөрэлдөөнүүд июниин 10-да Кремль соо боложо дүүрэбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев;

Алжирай талаһаа —АНДР-эй Президент, ФНО партиин Генеральна секретарь Ш. Бенджедид, ФНО партиин ЦК-гай гэшүүн, Партиин ЦК-гай гадаадын холбоонуудай талаар комиссиин түрүүлэгшэ С. Хофман, ФНО партиин ЦК-гай гэшүүн, АНДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Л. Якер, ФНО партиин ЦК-гай гэшүүн, финансын министр М. Х. Яла, ФНО партиин ЦК-гай гэшүүн, түсэблэлгын министр А. Брахими гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хээ.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ политическэ, худалдаа наймаанай, экономическа ба бусад һалбаринуудай талаар совет-алжир харилсаанай асуудалнууд али бүхы тээһээнь хаража үзэгдэбэ. Һүүлэй үедэ уласхоорондын байдалай муудалга уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар, нэн түрүүн дайн байлдаае зайсуулан сарахын, эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлтэй холбоотой асуудалнуудаар СССР-эй ба АНДР-эй хоорондо политическэ зүбшэлэлнүүдые, һанамжануудаа халан абалгые саашадань эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ элирхэйлэн харуулһан байна гээд тэмдэглэгдээ.

АНДР-эй гадаадын политикын империализмда эсэргүү хараа шэглэлдэ, Алжирай революциин туйлалтануудые сахин хамгаалхын, социалис шэглэлтэй замаар Алжирай хүгжэлтын аша туһада ороной түрүү үзэлтэй хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ зорилгоор АНДР-эй партийно-гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хэжэ байгаа хүсэлэл оролдолгонуудта Л. И. Брежнев үндэр сэгнэлтэ үгэбэ.

Элдэб асуудалнуудаар совет-алжир хоёр талын харилсаанай амжалтатайгаар, үрэ түгэсөөр хүгжэжэ байһандань Л. И. Брежнев, Ш. Бенджедит сэдьхэлээ ханажа байһанаа мэдүүлээд, КПСС-эй ба ФНО-гой хоорондо, хоёр ороной арадуудай аша туһада СССР-эй ба АНДР-эй хоорондохи хани барисаата харилсаа холбоое саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ хүсэлэнтэй байһанаа батална.

СССР-эй ба Алжирай хоорондохи экономическа харилсаан ехэ удха шанартай гэжэ хоёр тала тэмдэглээд, энэ харилсаае али бүхы талаарнь хүгжөөхэ шухала гэжэ заагаа.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн гол шухала асуудалнуудаар Советскэ Союз, Алжирай Арадай Демократическа Республикын хараа бодолой нийтэ нэгэн байһаниинь баталагдаа.

МҮРЫСЭНЭБДИ: БУРЯАД, ШЭТЭ, ЯХАД

1981 ОНОЙ ЯНВАРЬ—МАЙ ҺАРАНУУДАЙ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)		
	Буряадай АССР	Якалай АССР	Шэтын обл.
Промышленность			
Продукци худалдалга	100	104	101
Ажалай бүтээсэ	99,1	102	102
Промышленна предприятинуудай тоо бүхыдөө	175	134	198
Продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүйшүүл	53	1	39
Энэнь нийтэ тоодо (процентээр)	30	1	20
Хүдөө ажахы			
Мал ажалай продуктнуудые бэлэдхэлгэ			
Мал ба шубуун	110	105	99
Һүн	89	75	80
Үндэгэн	90	84	87
Капитальна барилга			
Гүрэнэй капитальна һомололгоор ашаглалгада оруулагдаһан гол фонднууд	67	80	35
Гүрэнэй капитальна һомололго бүхыдөө	96	103	77
тэрэ тоодо:			
Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	95	97	73
Гэр байрануудые ашаглалгада оруулалга.	40	43	24
Өөһэдын хүсөөр хэһэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	97	100,7	84
Худалдаа наймаан			
Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай рознично эд бараанай эрьесэ	103	102	102
Хүн зоной ажаһуудалай хангалга			
Хангалгын нийтэ хэмжээн	99	102	99,4

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Тимофей Изотович Федоров— Улаан-Үдын авиационно заводой фрезеровщик. Хорин зургаан жэлэй туршада түрэл заводтоо хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон ажалай ветеран арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлһээ ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлан хүдэлнэ. Тимофей Изотович депутадайнгаа үүргые үндэр харюусалгатайгаар дүүргэдэг, нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Заводойнгоо ажалай халаан —залуу хүбүүдые мэргэжэлдэ һургаха талаар коммунист Т. Федоров ехэ ажал ябуулдаг. Тимофей Изотович өөрөө эрхим һурган хүмүүжүүлэгшэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фрезеровщик Т. И. Федоров.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СССР-һээ МОРДОБО

Алжирай Арадай Демократическа Республикын Президент, Национальна сүлөөрэлгын фронт гэдэг партиин Генеральна секретарь Шадли Бенджедит НРБ ошохоёо июниин 10-да Советскэ Союзһаа мордобо. КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба Совет правительствын уряалаар тэрэ хани ёһоной албанай хэрэгээр манай орондо ерэһэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ Ш. Бенджедидые үдэшэбэ.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 4000 ЦЕНТНЕР

Һаяхан районой һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүдэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдобо. Тарбагатайн МТФ-гэй малшад май һарада үнеэн бүриһөө 188 килограмм һү һаажа, нэгэдэхи һуурида гараба. Мүн Баян-Голой болон Баруун-Хасууртайн МТФ-гэй коллективүүдтэ хоёрдохи, гурбадахи һууринууд олгогдоо. Дээдэ-Тайлсын, Хүлэй МТФ-гэй малшад һайнаар ажаллаа. Нигэжэ һаалишадай габшагайгаар ажаллаһанай ашаар гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэй түсэбые бүхы районоороо нэгэ һараар урид дүүргэхэ арга олдоо.

Июниин 1-нэй байдалаар гүрэндэ 19.157 центнер һүн худалдагдаа гэхэ гү, али хахад жэлэй түсэб 102 процент дүүргэгдээ. Анаагай совхоз үдэр бүхэндэ 300 центнер, Дээдэ-Тайлсын совхоз—260 центнер, Үдын —180, Хүлэй—170 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулна. Тиихэдэ һүнэй шанар дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Баян-Голой МТФ-гэй коллектив май һарада бүхы һүеэ эрхим шанартайгаар гүрэндэ худалдаа.

Июниин 10-най байдалаар районой ажахынууд түсэбһөө гадуур 1450 центнер һү худалдаад байна.

—Түрүүшын хахад жэлэй эсэс хүрэтэр район бүхыдөө түсэбһөө үлүү 4000 центнер һү гүрэндэ тушааха аргатай, —гээд хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй инспектор Д. О. Дамдинов мэдүүлбэ.

Үдын совхозой һаалишад Зэдын районой Оёорой совхозой һаалишадай уряае дэмжэн, зунай үедэ 900 килограмм һү үнеэн бүриһөө һааха гэһэн үүсхэл гаргажа, районойнгоо һаалишад, малшадта хандаба.

Май һарада үнеэн бүриһөө 250 килограмм һү һааһан Хүлэй совхозой һаалишан В. Ф. Гончарова, мүн 246 килограмм һү һааһан Үдын совхозой Баян-Голой МТФ-гэй һаалишан Г. Б. Жимбеева болон бусад баясхалан сонюсхолготойгоор районой Хүндэлэлэй самбарта оруулагдаа.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй гүрэндэ һү худалдаха түсэбтэ даабари дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн районой һаалишадай социалис мүрысөөн улам эршэдэжэ үргэлжэлһөөр.

Ж. БАДМАЕВ, хүдөө бэшэгшэ.

Хоринн район.

Мүрысөөнэй ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ШЭНЭ АРГААР ХҮДЭЛНЭБДИ

Загарайн районой ажалай түрүүшүүл арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ үүсхэл гаргажа, районой «Вперед» газетын хуудаһан дээрэ ханин-бэшэгээр районойнгоо бүхы ажалшадта хандаба. Манай газетэ уншагшадтаа мэдээсээ һэн. Эгээл түрүүн үүсхэл гаргагшадай тоодо Элхиин авто-заһабаринай заводой токарьнуудай бригадир И. И. Дронов ябана.

Иван Иванович Дронов арбадахи табан жэлэй дүнгөөр ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн нэрэтэ тэмдэгээр шагнагдаһан юм. Мүнөө тэрэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые 3,5 жэл соо дүүргэхэ гэһэн уялга абаба. Харин бригадань табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл соо дүүргэхэ уялгатай.

Партиин XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл сооһоо «Социалис мүрысөөн — олоной эдэбхи» гэһэн үгэнүүдые намда элеэр хадуугдаа. Энэ тон зүб хэлэгдээ гэжэ һанагшаб.

... гэхэдэ, социалис мүрысөөн гээшэ тэрээндэ хабаадагшадай үндэр мэдэрэл, ... үүсхэлһээ эхитэй байһан зэргэтэй бшуу. Тэрэл ... эдэбхи үүсхэл үйлэдхэлнгөө бүхы нөөсэ боломжонуудые элирүүлхэ, хэрэглэхэ, ажалайнгаа үрэ, шанарые дээшэлүүлхэдэмнай туһалха ... Нүхэр ёһоор мүрысөөн бүхы арга боломжонуудаа, оролдолго эрмэлзэлээ хэрэглэн хүдэлөөгүй һаа, би арбадахи табан жэлэй түсэбые 3,5 жэл соо дүүргэжэ яашье шадахагүй байгааб гэжэ һанахадаа, эдэ үгэнүүдэй зүб байһандань этигэгшэб.

Манай цехтэ шэнэ бригада эмхидхэжэ, намайе бригадираар томилһон сагһаа хойшо 1,5 жэл үнгэрбэ. Энэ үндэр этигэл найдабари миниин үүргэ харюусалгыемнишье үргэдхөө. Мүнөө би ганса урдахяа хараад хүдэлхэ бэшэ, харин бүхы коллективэйнгээ түлөө харюусалгатайб гэжэ ойлгодогби.

Шэнэ бригада эмхидхэжэ, ажалаашье шэнээр — нэгэ нарядаар ябуулжа эхилээбди. Ажахын тоосоогоор хүдэлхэ гээшэ ажалайнгаа ашаг үрэ, шанарые дээшэлүүлхэдэмнай, журамаа һайжаруулхадамнай тон хэрэгтэй арга нүхэсэл боложо үгөө. Бригадымнай хани нүхэсэлшье мүн лэ эндэһээ эхитэй гээд һанагшаб.

Зарим хэдыхэн туһатай шэнжыень хараад үзэе. Урдань хүн бүхэн өөр-өөрынгөө урдахиие хараад хүдэлдэг байһан гээшэ. Тиимэһээ түсэбэйнь дүүргэлтэшье ондо ондоо байгаа юм. Нэгэниинь ажалайнгаа сагые дүүрэн хэрэглэхые оролдохо, нүгөөдэнь халаан соогоо хэды дахин тамхилха, ажалдаашье гэзгэдээд ерэхэдээ болохо. Харин мүнөө иимэ ябадал огто үгы болонхой. Бригадын хүмүүжүүлхы нүлөө ехэ бшуу. Жэл хахад соо ажалһаа гээгдэхэ ушар оройдоол хоёр дахин үзэгдөө. Тэрэ хүмнай бригадаһаамнай гаранхай. Бэеэ татажа, журамаа заһаа һаашни, һөөргэшни абахабди гэжэ захяа һэмди.

Бригадамнай хоёр халаанда хүдэлнэ. Урдань токариин цехтэ ерэхэдэ, станогынь, зэр зэмсэгынь, металлыньшье бэлдэгдээгүй байгша һэн. Тэдэнээ бэлэн болготор нилээд саг үнгэршэхэ. Харин мүнөө тад ондоо. Халаан бүхэн өөрынгөө хүдэлһэн газарые гүйсэд эмхи гуримтайгаар нүхэдтөө тушаадаг болонхой. Энэ талаар яһала эмхи гурим тогтонижоруулханхайбди.

Бригадна гурим хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэдэшье туһатай. Эндэ, нэн түрүүн, ажалда хүн бүхэнэй хабаадалгын коэффициентээр салин хүлһэ түлэхэ гурим нүлөөлнэ гэбэл алдуугүй. Жэл—жэл хахадай хугасаа соо бригадымнай гэшүүдэй мэргэжэл эли бодо дээшэлээ. Мүнөө гол түлэб 4—6 разрядай токарьнууд болонхойбди. Эндэһээ ажалаймнай бүтээсэшье эрид һайжараа. Салин хүлһэмнайшье, илангаяа залуушуулайхи һайн. Урдань, жэшээнь, зуугаад—зуу гаран түхэриг салин абадаг байһан һаа, мүнөө хүн бүхэн дунда зэргээр 180—200 түхэриг абадаг болонхой.

Дутуу дунданууд, гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудшье үшөөл бии ааб даа. Жэшээнь, хангалгын албан һанаһанда хүрэмөөр хүдэлнэгүй. Заримдаа металл, зэр зэмсэг дуталдана. Теэд энэ усадхагдаха юм бэзэ гэжэ найдадагбди.

Бригадамнай үндэр уялга абанхан. Нилээд ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй болохо. Гэбшье энэ хадаа бүхы арга боломжоёо бодожо, тооложо үзөөд баталан абаһан уялгамнай. Тиимэһээ үгэдөө хүрэжэ, хэлэһэнээ бэелүүлхэ байһандаа этигэнэбди. Юуб гэхэдэ, булта үндэр мэргэжэлтэй токарьнууд һэн тула бүхы токарьна хүдэлмэри дүүргэхэ аргатайбди. Металл, зэр зэмсэгэй дуталдаагүй байбал, халаанайнгаа даабарине 10—20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэгбди.

Тиин энэ табан жэлэй эхинһээ абаһан түрүүшынгээ уялгануудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ эхилэнхэйбди. КПСС-эй XXVI съездын нээгдэхэ үдэр болотор 1981 онойнгоо хоёр һарын түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ февралиин 13-да бэелүүлээбди. Энэ жэлэй дүрбэн һарын түсэбыешье амжалтатайгаар дүүргээбди. Урдамнай удаадахи зорилгомнай — 1981 оной түсэбые Агуу Октябриин 64 жэлэй ойдо дүүргэхэ гэһэн уялгамнай хүлеэнэ. Тэрэшье уялгаа дүүргэхэл байхабди. Энэ манай эбтэй хүдэлмэришэ бригадын нэрэ хүндын хэрэг.

ЗҮБӨӨР АДУУЛҺАНАЙ АША

Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ адууһа малай эдихэ үбһэ тэжээлэй тиимэ элбэг бэшэ байгаашье һаань, манай совхозой фермэнүүд урда жэлэйхитэй сасуулбал, һү һаалиия яһала ехээр дээшэлүүлжэ, сагаан эдеэ гүрэндэ худалдаха түсэб, даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна гэжэ тэмдэглэхээр. Илангаяа зунай бэлшээриин хаһын эхилһэнһээ хойшо һү һаали бүришье ехээр нэмэжэ байнхай.

Энээн тушаа хэдэн тоо дурдая. Хэрбээ үнгэрһэн май һарада ажахы бүхыдөө 730 центнер һү һааха байһан һаа, тэрэнээ 744 центнертэ хүргөө. Тиихэдэ нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, 153 центнерээр ехэ һүн абтаа. Совхоздо энэ һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 245 килограмм һүн һаагдаа юм.

Ажахы дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Сотниковско фермын (даагшань М. К. Шелопугина) коллектив түрүүлжэ ябана. Жэлэй үнгэрһэн таба һарада эндэхид 1530 центнер һү һаагаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө һураггүй ехэ сагаан эдеэ абажа шадаба. Мүн жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1002 килограмм һү һаажа, гансашье ажахы соогоо бэшэ, бүхы районой түрүү фермэнүүдэй зэргэдэ гараа.

Эдэ үдэрнүүдтэ олохон һаалишаднай үнеэн бүриһөө үдэрэй 10—11 килограмм һү һаадаг болонхой. Тусхайлбал, үбэлэй, хабарай һарануудта, зунай эхеэршье үнеэдһээ ехэ һү һааһанай ашаар түрүү һаалишад А. Шумихина, Г. Осокина, В. Поляницына, Г. Рыжакова, А. Нетёсова гэгшэд үнгэрһэн таба һарада үнеэн бүриһөө тус тустаа 1258—1068 килограмм һү абажа мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

Илангаяа үнеэдые зунай бэлшээридэ гаргаһан түрүүшын үдэрһөө хойшо Сотниковско фермын мал адуулагшад Владимир Олейник, Радна Мункуев гэгшэд хагда ногоотой газарые оложо, үнеэдые ехэл оролдосотойгоор адуулан, һү һаалиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитой хубита оруулна гэжэ тэмдэглэхээр.

Д. МУХИНОВ, Улаан-Үдын районой «Пригородный» совхозой ахамад зоотехник.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

АЛХАСАЯА УЛАМ ҮРГЭДХЭН

Түрэл партиингаа XXVI съездын тодорхойлһон холын хараата зорилгонуудые манай колхозой гэшүүд бүри мүһэн һайшааһан, гүн сэдьхэлһээ дэмжэһэн байна. Тиихэтээ хамта съездын абаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө ехэ тэмсэлдэ хам оролсоо. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн, габшагайгаар хүдэлхэ, ажалай һайн үрэ дүн туйлаха, гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые нэрэ солодоо хүрэмөөр дүүргэхэ эрмэлзэлтэй байһанаа элирхэйлээ. Энэ ушарые манай ажахын коллективэй абаһан дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга гэршэлнэ.

Жэл гараһаар таба һара үнгэршэбэ. Теэд хэлэһэн үгэдөө хэр хүрэжэ, ямар алхасатайгаар ябажа байна гээшэбибди? Ажал хэрэгнай яһала урагшатай гэжэ тэмдэглэмээр. Малшадай хүдэлмэриин дүн омогорхомоор. Ниитын адууһа малай үбэлжэлгын хаһа эмхи гуримтайгаар, ашаг үрэ баянтайгаар үнгэрөө. Мүнөө бүхы малшаднай зуһалангаа нүүжэ түбхинэнхэй, хүхэ ногооной, зулгы һайхан сагта малаа тобиржуулжа, ашаг шэмыень арьбадхажа урдихэ гэжэ хүсэл оролдолгоёо гаргажа байнхай.

Энэ оролдолгын аша туһаар колхознай энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада 3370 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбтэй байгаа һаа, тэрэ даабаряа май һарын 16-да дүүргэжэ шадаа. Олон һаалишад һүн һааха хахад жэлэй түсэбтэ даабарие болзорһоонь урид бэелүүлээд байна. Жэшээнь, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Ханда Мижитовна Митыпова зургаа һарын даабарие дүрбэ һара хахад соо дүүргэжэрхёо. Мүн тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг һаалишад Бадма-Ханда Доржиева апрелиин 17-до, районно Соведэй депутат Долгор Цыденова майн нэгэндэ хахад жэлэй даабари бэелүүлээ бшуу. Юрэдөө Эгэтын-Адагай һү һаалиин фермын коллектив үнгэрһэн зургаа һарын түсэбые бүхэли һараар урид дүүргээ гэжэ омогорхон мэдээсэнэбди.

Хонишодой ажал баһал урагшатай. Үбэлжэлгын хаһые эмхитэй үнгэргөө, шэнэ түлэй гараса, түлжэсэ һайн байна. Колхозой бэрхэ хонишодой амжалта нилээд үндэр гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Ахалагша хонишон Данзан Гомбоевич Дашинимаевай бригада харууһалжа байдаг һүрэг эхэ хонидойнгоо зуун толгой бүхэнһөө 115 хурьга абаад, мүнөө гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Хандажап Жалсановагай, Иван Андрияновай, Түмэн Цыденовэй бригадынхид зуунһаа зууе абанхай.

Таряалан, сабшалан дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажал мүн лэ эмхитэйгээр ябуулагдана. Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ К-700 түхэлэй зургаан трактор бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана. Ороонһото, тэжээлэй ургамалнуудые тарихынгаа хажуугаар ерэхэ жэлэй ургасада анхаралаа хандуулна. 1112 гектар эртын паар хахалагдаад байна. Ажахын урданай түрүү солотой трактористнууд Намхан Будаев, Зүгдэр Цыденов, Дамби Дашидондоков тарилгын хүдэлмэриин үедэ халаанайнгаа нормо 170 процент хүрэтэр дүүргэжэ, залуу механизаторнуудта габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаа. Тиигээдшье тэдэнэр, жэшээнь, Петр Цыдыпов, Александр Самбялов, Бато-Далай Дашинимаев болон бусад аха нүхэдһөө холо гээгдэхэгүйе оролдоо.

Сабшалан дээрэ эртэ хабарһаа хүлгөөтэй боложо эхилээ һэн. Үнгэрһэн габшагай хоёр һарын туршада, мүн һүүлээрньшье, луговодууднай дааһан хэрэгтээ угаа ханалгатайгаар хандана. Колхозой ветерануүд, мүнөө пенсионер алдартай болоһон үбгэд Базаржап Гончикович Гончиков Цыден-Еши Тулмачеевич Цыренов, Цыден-Дамба Гончиков, Митып Цыренов үйлэдбэриин энэ шухала хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадана. Жэл бүхэндэ арбаад мянган центнер үбһэ тэдэнэй гарһаа гарадаг. Маарагтай сабшаланууд залуу луговодууд Цырен Хандамаев Дамби Ширапов хоёр даажа абанхай, зааханшье уһа алдангүй тэдэнэр сабшалангаа ундалуулжа байнхай.

Эдэ мэтын һайн жэшээнүүдые эндэ дурдаһан ушарни хадаа, съездын шиидхэбэринүүдэй элшэ хүсөөр зоригжоһон колхозниүүдай арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабарие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байһанай жэшээ болгон харуулхые хүсэһэн зүйл мүн.

Гэхэтэй хамта колхозой правлени, партком болон профсоюзай комитет ажалшадай сэдьхэл баясуулха, эрмэлзэл бадаргаха, үрэ дүн һайнтай ажалыень урмашуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Илангаяа колхозниүүдайнгаа һуудал байдал һайжаруулха асуудалые шухалада тоолонобди. Энэ жэлэй эхинһээ дүрбэн айлай ажаһууха хоёр гэр арболидаар, зургаан айлай толлон түбхинэхэ гурбан модон гэр барижа байнабди. Манай ажахыда шефскэ туһаламжа үзүүлдэг «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой, «Бурятгражданпроект» институдай коллективүүд эдэ гэрнүүдые бодхооно. Тиихэдэ Тужын модо бэлэдхэлэй пунктынхид Хандир гэжэ нютагта фельдшерскэ пунктын, магазинай орохо томо гэр барижа, колхоздомнай тушаагаа бшуу.

Залуушуулай нютагтаа тогтосогүй, ондоо тээшээ ябашадаг болоһонһоо уламжалан, манай ажахыда ажал хэхэ хүнүүд хоморжожо, тон ядуу байдалда ородог бэлэйбди. Нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэһэн хүбүүд, басагадай түрэл колхоздоо үлэжэ хүдэлхын тула һүүлэй жэлнүүдтэ горитой оролдолго гаргагдана гээшэ. Һургуулитай нягта холбоо байгуулжа, һурагшадай дунда хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ һэн. Эдэ хэмжээнүүднай яһала харюулагдажа байна. Колхозник болоход, үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ байгшаһта түрүүшын хоёр жэлэй туршада олоһон салин хүлһэн дээрэнь 20 процент хэмжээтэйгээр нэмэлтэ түлбэри үгэдэг гурим тогтоогообди.

Тиихэдэ колхоздо хүдэлжэ байтараа сэрэгэй уялгата албанда абтаһан хүбүүдэй бусажа ерэтэрнь оложо байһан салингайнь 15 процент мүнгэн нөөсэлгын кассада тэдэнэй нэрэ дээрэ нээгдэһэн дэбтэрхэн соо оруулагдажа байдаг . Армиһаа бусажа, нютагтаа түбхинэжэ, колхоздоо ажаллахаяа хүсэгшэдтэ 120 түхэригэй тэдхэмжэ үгтэнэ. Удаань хоёр һара таһалгаряагүй, һайнаар хүдэлөөд байхадань гэр байрын хэрэгсэлнүүдые худалдан абахадань [illegible] туһаламжа үзүүлэгдэдэг. Гадна залуушуулай соёл болбосоролой хэрэгцээ, ниитын эдэбхи хүгжөөхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдажа байдаг юм. Партийна, профсоюзуудай болон комсомолой организацинуудай клубай хүдэлмэрине һайжаруулха, тэндэ уран һайханай коллектив байгуулха хүдэлмэри толгойлно. Энэ хэрэгтэмнай Эгэтын-Адагай дунда һургуулиин хүгжэмэй багша Михаил Будажапович Цыренов ехэ туһа хүргэнэ. Тэрэнэй хүтэлбэри доро уран һайханай самодеятельностиин коллектив саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг болонхой. Уран һайханай эдэбхитэд холын малшадай, тарилга дээрэ ажаллажа ябаа механизаторнуудай хүндэтэй айлшадынь гээшэ.

Нигэжэ али бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, колхозниүүдай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэн, моральнашье, материальнашье урмашуулгын элдэб хэмжээнүүдые абан, урагшатай һайн эрхэ нүхэсэл байгуулхые оролдогдоно. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ, мүн бүхы табан жэлдэ хараалагдаһан зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын түлөө манай бүгэдэ колхозниүүд тэмсэнэ.

Д. ДОРЖИЕВ,
Яруунын районой «Победа» колхозой профкомой түрүүлэгшэ, ажалай ветеран.

Мүнөө үеын оньһон техникэ үндэр эрдэм мэдэсэтэй байха эрилтэ табина. Энээниие Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой коллективтэ һайн мэдэдэг, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл, юрэнхы эрдэмыень дээшэлүүлхэ талаар ехэ ажал ябуулагдадаг байна.

Депогой эрхим машинист А. В. Шелковников (зураг дээрэ зүүн гарһаа) электровозой орёо оньһые өөрөө түрүүлэн шэнжэлэн үзэжэ, тэрээнээ залуушуулда дамжуулан үгэнэ. Машинист болохо эрмэлзэлтэй залуу түмэр замшад ажалһаа сүлөө сагтаа сугларжа, эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлдэг заншалтай болонхой.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ХҮДЭЛМЭРИШЭ ХҮДЭР ГАРНУУД

Энэ жэлэй хабар урда жэлнүүдэйхидэ орходоо намдуу дулаан байба. Апрель һарада ногоон бултайжа, мүнөө наруули, дулаан газарнуудаар хүхэрэн харагдана. Эгээл энэ үедэ Ажалай Алдар Солын хоёрдохи шатын орденто Федор Бадмаевич Габановай ажалтайнь танилсаа һэмди. Тэрэ ажалша бэрхээрээ Аха нютагтаа суурхаһаар үнинэй юм. Мал ажал хүгжөөхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг хүнүүдэй нэгэн Федор Бадмаевич гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Үнгэрэгшэ хабар эдыдэ тэрэ сабшалангаа һайжаруулха ажал ябуулжа эхилээ һэн. Тэрэнэй байдаг газарынь хоёр хадын хоорондохи бишыхан хотогор юм. Эндээ хониной шэнэ байра барюулаа, хуушарһан хото хорёогоо бултыень заһан һэльбээ.

Мүнөө үедэ гэзаагаа 3 сомоо үбһэтэй хонишон Ахын районой соо үсөөн лэ байха. Энээнэйнгээ 2-ынь лаб хойто үбэл хонидтоо эдюулхэеэ хүр оруулха байна. Хаанаһаа нимэ ехэ үбһэ сабшажа абаа гээшэб гэһэн асуудал гарахадаа болохо. Тэрэ хотогор газартаа горитойхон ажал ябуулаа бшуу. Эндэ оройдоол 15 гектар газартай юм. Сабшалан дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргажа тараагаа, хүрьһэндэнь тэрэнэй шүүһыень шадамараар шэнгээжэ оруулаа. Һубаг ханаабаар уһаяа урадхуулжа энгэр газараа уһалаа һэн. Тиигэжэ ажаллаһанайнгаа ашаар нёдондо даалгагдаһан газарайнгаа гектар бүриһөө 20 центнер гэхэ гү, али бүхыдөө 300 центнер һайн шанартай үбһэ абаһан юм. Хонидоо зунай сагта адуулжа ябахадаа, ой тайгын шэмэтэ ногоо сабшажа, тэрэнээ модоной хоорондо һүүдэр газарта хатаажа абадаг байгаа. Тэрэ шэмэтэ үбһэеэ энэ үедэ нарай хурьгадтаа эдюулхэдэнь ехэ хоолтойшье, туһатайшье гээшэ ааб даа. Мүнөө жалгынгаа уһа урадхуулжа, хотогоройнгоо газарые уһалуулжа эхилһээр үнинэй. Тэрэнэй газаа шэбхэ шабааһа оройдоо харахагүйт, бултыень сутлуулаад, сабшалан дээрэ гаргадаг заншалтай хүн юм. Колхозой түрүү хонишон энэ жэлдэ нёдондоной хиһоо дутуугүй үбһэ абаха зорилго урдаа табинхай ажаллажа байна. Федоройн мэдэлдэ «Беларусь» трактор үгтэнхэй. Иигээд тэрэнэй ажалынь бүри ехэ болохонь. Юундэб гэхэдэ, мүнөө сабшалангаа үргэдхэхын тула бэлшээри дээрээ ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ хүнэй хүдэлмэринь хододоо урагшатай, байра байдалынь газаа досоогүй саб-яб гэмэ түхеэрэгдэнхэй, хаража байхада ехэл урматай даа.

Хара-Хужарай сабшалан дээрэ луговодоор Буда Унжуев хүдэлдэг юм. Тэрэ даалгагдаһан газартаа наг шэбхэ яһала элбэгээр гаргаа. Мүнөө эндээ Ондолиин уһые һубаг ханаабуудаар урадхуулан тараажа эхилэнхэй. Балуурай зэргын бүдүүн модондо хургаһай шэнээн үзүүртэй түмэрнүүдые хоноожо таарyyлаад, сабшалан дээгүүрээ шэрэхэдэнь, газарай хүрьһэндэ уһан ехээр орожо, газарыень гүнзэгыгөөр шиигтүүлдэг гээшэ. Мүн тэрэнэй хажуугаар уһаяа хотогор газарта хаажа, нуур болгоод, тэндэ бүлүүр станци тодхожо, сабшалангаа уһалдаг болонхой.

Д. ДУГАРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Коммунизм» колхозой хонишон-луговод Ф. Б. Габанов.

Авторай фото.

УРМА БАДАРУУЛАГША

Амар мүрэниие зубшен ур... гаһан ой модоор, эндэхи го... һайхан байгаалияр һанаа... ханахаар бэшэ даа. Гансе ү... гэн буурал Амар мүрэн т... хай хэды олон шүлэг, дом... зохёогдонхой, хэды олон... налагай дулаан үгэнүүд хэл... дэнхэй гээшэб. Иимэл үзэ... хэлэн һайхан нютагта Наде... да Ковандина түрэһэн юм.

Надиин бага наһан иимэ... гоё һайхан, модоор баян ... зарта үнгэрөө бшуу. Тиим... һээ тэрэнэй зүрхэ сэдьхэл... байгаалиин энэ гоё һайхан ... хөөр хадуугдаа ха юм. Тэр... нэй эсэгэ багахан басаган... элдэб модод тухай хөөрэ... тэрэниие бүри һонирхуул... байгаа. Хабаровскын дун... һургуулида һуража байхад... шье Надя түрэл байгаалита... хахасадаггүй һэн. Тэрэ эл... выставкэдэ эдэбхитэйгээр ... баададаг, «Эдир модошод... кружогто ябадаг байгаа. ... найнгаа амаралтын үедэ эл... ургамал болон модоной н... шаһа суглуулдаг һэн. Тии... һээ Надиие биологиин ба... хүлеэжэ ядан байдаг бэлэ...

Һургуулияа дүүргээд ба... даа Надя олон табан юм... бодонгүй, эндэхи лесоте... кумдэ орохоор шиидээ ... Тиигэжэ һургуули дүүргэ... зунаа тус техникумэй студе... ка болошоо һэн. Үдэр һ... нууд уһанай урасхалдал ... гэржэ, Надя һүүлшынгээ ... заменуудые амжалтатай... тушаагаад, аяар холын м... Буряад нютаг хүдэлхөөр ... гээгдээ бэлэй.

Залуу мэргэжэлтэн ма... Буряад орон ерээд, Хур... леспромхоз эльгээгдэһэн ... гаа. Тус леспромхозой Ой... тын модоной пунктда хүдэ... эхилээ һэн. Ажалша б... хүнүүдтэй үгээ ойлголс... ядахагүй басаган эндэхи ... нүүдэй дунда хүндэтэй бо...

Би леспромхозой түрүү ... гадкирнарай нэгэн Н. Б. ... тыновай бригадада ошохо... энэ эхэнэртэй уулзаа ... Набтаршаг бэетэй, ходо... энэбхилһэн нюдэтэй энэ ... кэрые хараад, гансата ... ша бэрхэ, абаһанаа таби... хүн хаш гээд элеэр о... хоор байгаа бэлэй. Тэрэ ... тухайгаа балайшье хөөрэ... бригада тухайгаал хэлэ... Тэрэ мастерай туһалагша ... Мастерай үгы байхада ... нэй орондо хүдэлдэг, ... мэришэдтэе халаанай ... ри үгэдэг, дүүргэлтыень ... гадаг байна. Эхэнэр хүнд... соо хүдэлхэнь хүндэ ха... Теэд Надежда Борисовна ... хэшээлһээ айжа байдаг ... эрэшүүлтэй адли ажа... ябадаг. Ходоодо согтой ... хюун энэ эхэнэр хүдэл... шэдэй дунда ажалай ... бадаруулан, тэдэниие т... даабаринуудаа бэелүүлхэ... рэгтэнь эсүүлдэг. Арб... табан жэлэй дүнгөөр Н... да Борисовна Ковандина ... лай Алдар Солын III ... орденоор шагнагдаа юм. ... деэл, ой модон, эндэхи ... хэлэн һайхан байгаали т... бүхы наһанайнь хэрэг б... хой.

Г. ГОМБ...

Хорин районой.

БҮГЭДӨӨРӨӨ ОРОЛДОНО

Хамниин совхозой механизаторнууд Санжижап Соктоев Гомбо Будаев хоёр апрелиин 26-һаа майн 4 болотор 97 гектар газар эрхим шанартайгаар хахалаа. Энэмнай районой байдалаар яһала һайн үрэ дүн болоно. Мүн тиихэдэ хоёрдохи отделениин трактористнууд Даши Бадмаев, Эдик Раднаев, Алексей Нимаев, Дамдин Бармитов гэгшэд үдэр соо 40 гектарта ороһо тариһан байна. Тиигэжэ тэдэнэр халаанайнтаа даабарие 133 процент дүүргэбэ.

Тус ажахын механизаторнуудай байгша ондо һайн ургаса абаха үндэһэ һуури табихын түлөө бүгэдөөрөө оролдожо байһаниинь элитэ.

С. ЦЫБЕНОВ.

Захаамин.

Совет орон дотор

ШЕФҮҮД ГОРОД БОДХООНО

ХАРЬКОВ. Тюмениин Ханто станци шадар Харьковай ажалшадай туһаламжаар нефть болон газ олзоборилогшодой город бодхоогдоно. Бүхэли микрорайоной барилгада хэрэгтэй түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые ашаһан поезд һаяхан тиишэ эльгээгдэбэ.

Украинын индустриальна түбэй ажалша коллективүүд Сибириин шэнэ хото байгуулха зорилго урдаа табинхай. «Харьковгорстройпроект» институдай мэргэжэлтэд байрын кварталнуудай проектнүүдые табихадаа, хойто зүгэй сагай уларилые хараада абаһан байна. Гэр барилгын нэгэдэхи комбинадай Купянска филиал барилгада хэрэгтэй түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг юм. Харьковай комсомолшуудай габшагай отряд эндэ саг зуурын тосхон, хамтын байра ба 90 байратай гэр барьяа. Мүнөө жэл 60 мянган дүрбэлжэн метр болбосон түхэлтэй гэр байра бариглаха юм.

Мүнөө дээрээ нэрэгүй, карта дээрэ оруулагдаагүй тон һаянай хотын ба Харьковай хоорондо самоледууд саг үргэлжэ ниидэжэ байдаг. Хүсэтэ тракторнуудые, электро-түхеэрэлгэ, мүн шэнэ овощ болон бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдые авиалайнернууд тиишэ зөөдэг юм.

ХҮДӨӨГЭЙ ХҮН ЗОНОЙ ЗАХИЛААР

КАСПИ (Грузиин ССР). Каспска районой Самтависи тосхоной саад таригшадай виноград ургуулагшадай ба малшадай 20 бүлэ шэнэ гэртэ орожо толлобо. Ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжые хангалгын албан хүн зоной захилаар тэдэ гэрнүүдые бодхооһон байна.

— Шэнэ байрануудые барихые шиидэһэн республикын хүдөөгэй хүн зондо түс түстаа 60 ба 100 дүрбэлжэн метр талмайтай нэгэ-хоёр дабхар гэрнүүдэй проектнүүдые дурадхадагбди, — гэжэ «Грузремстройбыт» гэдэг республиканска трестые эрхилэгшэ М. Тодадзе хэлээ. Мүнөөнэй һуурин тосхонуудай эрилтэнүүдые ба таряашадай һуудал байдалай онсо илгаае хараада абажа, тэдэ зохёогдонхой.

Трестын мэдэлдэ хамһабариин үйлэдбэриин 600 гаран предприяти ба гэр барилгын дүрбэн томо комбинат бии. Тэдэнэр мянгаад кубометр модон ба түмэр-бетон хабсаргагдамал зүйлнүүдые, түмэр хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг байна.

Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, мүнөө жэл хүдөөгэй хүн зоной захилаар дүүргэгдэдэг барилгын ба заһабарилгын хүдэлмэриин хэмжээн горитой ургаха юм. Республика дотор хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ гэр барилгын томо комбинат бодхоогдоно.

Энэ табан жэлдэ хүдөөдэ байрын гэрнүүдые барилга ба заһабарилгын хэмжээе 2,5 дахин ехэ болгохоор хараалагдана.

ТҮМЭРШЭ ДАРХАШАНАЙ — ГЕРОЙН ШАНГАЙ ТҮЛӨӨ

РЯЗАНЬ. Эндэхи «Автозил» нэгэдэлэй автоагрегадуудай заводто үнгэргэгдэдэг түмэршэ дархашуулай заншалта конкурс Советскэ Союзай Герой ба Италиин национальна герой Федор Полетаевай дурасхаалда зорюулагдана.

...Түмэршэ дархашан Федор Полетаев алтан гартай хүн гээд бүхы округ дотороо суутай, ямаршье машина заһажа шададаг һэн. Тиин дайнай эхилхэдэ, хүдинсын зэр зэмсэгүүдэй орондо автомат гартаа баряа бэлэй. Зүгөөр тэрэ түрэл нютагтаа бусаагүй. Итальян партизануудай зэргэнүүдтэ фашистнуудтай дайлалдаха үедөө тэрэ хосороо һэн. Хоёр арадуудай суута герой болоо.

Конкурсын дүримүүд иимэ юм. Бригаданууднай гэшүүд халаанайнгаа даабарие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэхэ, һайн шанартай продукци тушааха, түмэр ба элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые алмаха ёһотой.

13 эрхим бригада бэлиг шадабаряа туршаһан байна. Тэдэнэй олонхинь конкурсын даабарие үлүүлэн дүүргэжэ, тэдэнэй дундаһаа эгээл эрхимүүдыень шэлэхэ гээшэ жюридэ бэрхэшээлтэй байба.

Автозаводой дархашуулһаа гадна, комбайн ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводуудһаа шадабаритад энэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан байгаа. Зүгөөр автоагрегадуудай заводой эгээл эрхим Анатолий Мишуткинай даадаг бригадада суута түмэршэ дархашанай нэрэмжэтэ хүндэтэ шан гурбадахяа үлөөгдэбэ.

(ТАСС).

БАМ

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ АРГАТАЙ

Хойто-Муяын хаданuудай доогуур тоннель-транспортно-дренажна штольни малтаха ажал түлэг дундаа. Тоннельнэ 11-дэхи, 27-дохи, 22-дохи отрядуудай коллективүүд хаба шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа, сантиметр, метрээр урагшаа дабшажа, даабаряа үлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Карагандагай шахтануудые малтадаг түсхай управлениин проходчигууд Хойто-Муяын хаданuудай сэхэ дээрэһээ гурбан нүхэ малтажа байнхай. Нэгэдэхи нүхэ малтаха ажал (гүнзэгынь 260 метр) дүүргэгдээд, тоннельнэ 22-дохи отрядай коллектив тоннель, штольни малтаха бэлэдхэлэй ажал эхилбэ. Карагандагай проходчигууд һаяшаг дүрбэдэхи нүхэ малтажа эхилээ. Энэ ажалаа саг болзортонь дүүргэхын тула яһала оролдоно.

Хойто-Муяын тоннелиин барилгада олон хүдэлмэришэд хабаадажа, даабари болон уялгаяа үлүүлхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Эдэнэр байгаалиин олон бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан, даабаряа үлүүлнэ. Гранит шулуун, хэзээдэшье гэдэдэггүй газар, 20—30 градус халуун уһан, һайн бэлэдхэлтэй хүдэлмэришэд энэ бүхы бэрхэшээлнүүдые дабан, урагшаал дабшана.

Жэшээлхэдэ, униинэй бэрхэ проходчик П. А. Четвернинэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив һарадаа 67—70 метр тоннель малтадаг болобо. Хойто-Муяын тоннель малтаха ажалай эхилһэн үдэрһөө хойшо иимэ үрэ дүн туйлагдаагүй юм.

— Бидэ һарадаа 70—75 метр тоннель малтахын тула бүхы коллективээрээ оролдонобди, — гэжэ бригадир П. А. Четвернин хэлэнэ. Зүб даа, энэ бригадын гэшүүд шангаханаар лэ ажаллажа байна.

А. Г. Ивановой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив тон эбтэйгээр ажаллаһан дээрэһээ, газар малтадаг «Робинс» түхэлэй түхеэрэлгээ шадамар бэрхээр ашаглажа, хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр ашаглана. Гранит шулуун, хэзээдэшье гэдэдэггүй газар сүмэ малтан, хурдан түргэнөөр урагшаа дабшана. Һарадаа 120 метр штольни малтаха даабаряа 150—160 метртэ хүргэжэ, эгээл үндэр бүтээсэ туйлажа, тоннельнэ 11-дэхи отрядай хүдэлмэришэдэй дундаһаа шалгарна.

— Бригадымнай гэшүүд яһалал оролдоно. Мэргэжэл шадабаряа улам нарижуулна. Бидэ саашалаа үшөөл һайн үрэ дүн туйлаха гэһэн хараа зорилго урдаа табинабди, — гэжэ А. Г. Иванов хэлэнэ.

Эдэнэр хоёр километр штольни малтаһанаа һаяшаг баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглээ бэлэй. Жэлэй дүүрэтэр үшөө километр тухай штольни малтахаар шиидэнхэй. Энэ түрүү коллектив үгэдөө хүрэхэшье байха.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЭРХИМ ДҮРШЭЛ—ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ШАДАБАРИ

Үнгэрһэн жэлэй турша соо «Калужский турбинный завод» гэжэ нэгэдэлдэ гурбан зуун табин делегаци ерэһэн байна. Ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэхэ, урмашуулха талаар энэ коллективтэ бии болоһон дүй дүршэлые шудалха, халан абаха — нимэл нэгэ зорилготойгоор тэдэнэр айлшалһан байгаа.

Тиигээдшье заводой мэргэжэлтэд делегаци бүхэндэ энэ онол аргын эшэ үндэһые тэсэмгэйгээр тайлбарилан ойлгуулдаг, цехүүд соогуур ябуулжа харуулдаг, нэгэдэлэй хүдэлмэришэдтэй, хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзуулдаг юм. Энэ хүдэлмэри хүнүүдые гол ажалһаань һаатуулдаг ааб даа. Орон дотор хаа хаанагүй ажалаа һайнаар эмхидхэлгын, үйлэдбэрие залан хүтэлэлгэдэ бодото дээрэ бүхы хүдэлмэришэдые хабаадуулгын ямар шухала байһыень налуугынхид ойлгодог, гэмшэдэггүй. Ажахыгаа шадамараар эрхилдэг болохо түшаа шадаал һаа үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн дүй дүршэл социализмын эрхэ байдалда национальна баялигуудые түргэнөөр арьбадхаха. тиихэлээрээ, хүн зоной һуудал байдал бүри һайжаруулха арга олгоно бшуу.

x x x

«Ажахыгаа эрхилэлгын түрүү дүй дүршэл хаа хаанагүй бии, тэрэниие бүхы предприятинүүд болон организацинүүдай шадабари болгохо хэрэгтэй». Ингэжэ шэнэ табан жэлдэ ба ерээдүйн үедэ ороноо хүгжөөлгын экономическа ба социальна хүгжэлтын Гол шэглэлнүүд дотор бэшэгдэнхэй.

Партиин XXVI съездын үгэһэн энэ заабари тухай бодожолходоо, нэн түрүүн эрхим дүй дүршэлые хаа хаанагүй элирүүлхэ, али бүхы талаһаань сэгнэхэ ушар гарана гээд мэдэрнэбди. КПСС-эй ЦК-гай (1978 он) ноябриин Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн заабарие эндэ хүтэлбэри болгохо шухала: «...Партийна организаци бүхэн, партийна комитет бүхэн ушар байдалые нарин нягтаар шалган тодолхо, мүн ямар дүй дүршэлыень хэрэглэхэб, хүдэлмэриин ямар түхэл янзань хүүшараабэ, ашаг үрэ үгэхэеэ болёоб, урагшаа амжалтатайгаар дабшаха гэхэдэ һаад түбэг ушаруулдаг дутуу дундануудһаа хайшан гээд мултархаб гэжэ шиидхэхэ ёһотой».

Эсэсэй ямар нэгэн продукци бүтээн гаргалгада хабаадалсаһан бүхы хүнүүдэй зохилдуулан таарүүлагдаһан хүдэлмэри мүнөө үеын эрхэ байдалда онсо ашаг үрэтэй гэжэ арбадахи табан жэлдэ ажахыгаа эрхилэлгын бодото дүршэл үнэншэмөөр гэршэлэн харуулба. Ниитэ зорилго тээшээ дабшахадаа урдин гараха, илангаяа гээгдэхэ ябадал, мүн энэ ниитэ дабшасын али нэгэн участогта нэгэ жэгдээр ажаллалгые доошолуулха ябадал гаргангүй, нэгэдэмэл хүсөөр тэгшэ урагшаа дабшахада ходо бэлэн байдаг шуу.

Эмхитэй һайнаар хүдэлхын түлөөдэ, жэшээнь, ажалые эмхидхэлгын ба урмашуулгын хамтын түхэл гурим туһа хүргэдэг юм. «Калужский турбинный завод» мэтэ предприятинүүдтэ эхин шатын коллектив бүхэн һара бүриин, жэлэй, бүхыдэнь табан жэлэй тодо һонор даабаритай байдаг. Бүхы бригаданүүдай даабаринууд хоорондоо тоб байса таараалдуулагдадаг байна. Жэшээнь, эсэсэй продукци болохо машина зуун узелтай гэлэй. Мүн лэ тэды шэнээн түхайлхада бригаданууд байдаг; бригада бүхэн түсхай узел хэдэг ха юм. Эдэ бүхы узелнүүдай эгсэ болзор соогоо хабсаргалгада орохонь тон шухала. Һэгэшье узелай дуталдаха ябадал гаргажа болохогүй, үлүү узел баһал хэрэггүй бшуу. Тиимэһээ эхин шатын бүхы коллективүүд ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэлгын эрхэ байдалда ниитэ зорилго тээшээ таарүү тэгшээр дабшана гээшэ. Эндэ социалис мүрысөөн үлэмжэ ашаг үрэтэйгөөр эрхилэгдэнэ. Үшарынь гэхэдэ, шэнэ жэлэй гарахын урда тээ бригаданүүдай үгтамжын түсэбүүд цех соо, бүхы предприяти дотор таараалдуулагдадаг. Тиигээд баталагдаһанайнгаа һүүлээр коллектив бүхэндэ хүүлиин хүсэтэй болодог.

Ниитэ нэгэн зорилго тээшэ үйлэдбэриин харилсаатай бүхы предприятинүүдай жэгдэ тэгшээр дабшаха гээшэ бүришье һаа шухала болоно. Эсэсэй олон янзын продукци бүтээн гаргалгада хэдэн арбаад, тэрээнһээ байтагай хэдэн зуутаад предприятинүүдай хабаадалсадагынь манай эдэ үдэрнүүдэй ажахын ажабайдалай бодото үзэгдэл болонхой. Жэшээнь, «Волжский автомобильный завод» гэжэ нэгэдэлэй гол конвейертэ элдэб һалбаринүүдай зургаан зуу шахуу предприятинүүд түүхэй эд болон хабсаргагдаха зүйлнүүдые эльгээжэ байдаг. Үйлэдбэриин харилсаатай эдэ заводуудай нэгэнэйнь лэ эльгээхэ юумэеэ эльгээгээгүй һаань, гол конвейерэй жэгдэ тэгшэ хүдэлмэринь таһалдуулагдажа болохо юм. Эгээл тиимэһээ «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол дотор нигэжэ тэмдэглэгдэнэ: нэгэ жэгдээр хүдэлхын түлөө таатай һайн эрхэ нүхэсэл байгуулха, эсэсэй эрхим үрэ дүн туйлаха зорилготойгоор үйлэдбэриин харилсаатай коллективүүд болон организацинүүдай мүрысөө али болохоор хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Продукциин шанар һайжаруулхын түлөө амжалтатайгаар мүрысэдэг предприятинүүдай дүй дүршэл бүгэдэ арадай ехэ удха шанартай. Түсхайлан хэлэбэл, продукциин шанар залан хүтэлэлгын львовско гурим олохон жэлдэ хэрэглэгдэжэ байна. Тэрэ хадаа Украинын, Белоруссиин, Армениин предприятинүүдтэ удаа дараалан нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиихэдэ Ереванай гутал оёдог «Масис» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй дүй дүршэлдэ мүн лэ анхаралаа хандуулмаар.

Гутал оёдог зарим нэгэн предприятинүүдай эльгээһэн гуталай шанарта эд хэрэглэгшэдэй мэдүүлдэг эрилтэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Харин «Масис» нэгэдэлэй тэмдэгтэй гутал тон түргөөр худалдан абтадаг байха юм. Тэндэхи гутал аятай гоё, таарүү зохид шуу. Энэ коллектив хайшан гээд имэ амжалта туйлааб?

Үйлэдбэреэ шэнэ гуримаар эмхидхэлгэ — амжалтын гол эшэ үндэһэн мүн. Гутал оёдог олохон томо предприятинүүдтэ бэлэдхэлэй мантан ехэ цехүүд заабол байдаг ааб даа. Нэгэ цех соонь арһан эсхэгдэхэ, нүгөөдэнь элдэб түхэлэй түфлиин гадар талань оёгдохо, гурбадахидань гуталай ула ба һуеы бэлэдхэгдэхэ. Оёгдоһон гутал гаргадаг цехтэ хайша хэрэгээр эсхэгдэһэн арһан ородог. Тэрэнь ехэнхидээ бирагүйхэн шанартай байдаг юм.

«Масис» дээрэ эсхэлгын ба оёдолой юрэнхы цехүүдые болюулаад, тэдээнтэй нэгэн хамта эзэгүй болоһон бэлэдхэлэй централизованна хадагаламжын газарнүүдые үгы хээ. Тингэбэшье ... тэ түс түс түхэлтэй ... оёхо хэды бишыхан ү... ри эмхидхээ. Тиимэ ... бэри бүхэндэ эсхэлгы... лэдхэлэй, оёдолой моде... дые туршалгын участ... бни. Ингэжэ эмхидхэ... түс моделиин гутал ... гэдэ һураггүй үсөөн ... баадуулагдана. Энэ х... хэнэй хүдэлмэрине ... дань һүһан хүн дам... шалгадаг юм. Энээнэй ажалай шанарай ту... рюусалга эрид дээшэл... нэ зүйлнүүдые түргэ... гүүлхэ ба шудалха а... ломжо байгуулагдаа ... Тэрээнтэй хамта хүд... шэд өөһэдынгөө бэл... дабари харуулха б... арга боломжотой боло... дэлхэдэншье аятай ... болоо. Яахадааб гэхэ... нюдэн дээрэнь эсэс... дукци бүтээгдэнэ бшу...

Ереванай гутал оё... коллективэй дүй дүрш... ной бүхы предпри... дээрэ дэлгэрүүлхэ, ... гуталай шанар эрид ...

СОЁЛШОД—ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

БИДЭНИИЕ ХҮЛЕЭНХЭЙ

Хүн зонние коммунис һоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ социалис соёлой үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, городой ба хүдөөгэй хүн зонние соёлой талаар хангалтые дүтэрхы болгохо, эмхи зургаануудайнь материальна үндэһэ һуурие һайжаруулха гэхэ мэтэ шухала уг зорилгонууд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд соо хараалагданхай.

Манай райондо һүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар яһала ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Соёлой эмхи зургаануудай материальна үндэһэ һуури һайжаруулагданхай, клубуудай болон библиотекэнүүдэй тоо олошоронхой.

Район соохи һуурин бүхэнэй соёлой байшангуудта хүн зоной уран бэлигээ хүгжөөхэ дүүрэн эрхэ байдал бии болонхой. Библиотекэнүүдэй үбэй гуримда оройһоной шаар уншагшадые хангалтын шанар хараа байса дээшэлээ. Саг үргэлжэ хүдөөгүүр ябажа, малшадые, механизаторнуудые комплексно гуримаар ханганабди. В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойе угтуулан, мүн КПСС-эй XXVI съездэ зорюулжа, районой бүхы клубууд хүдэлмэрингөө шанарые улам һайн болгохын түлөө хоорондоо мүрысэһэн байна. Хэдэн тематическа үдэшэнүүд клубуудта эмхидхэгдээ. Дээдэ-Тайлсын, Буламай ба Хандагайн клубуудта үнгэргэгдэһэн аман журналнууд, ленинскэ уншалганууд, нинтэ-политическэ темээр лекцинүүд, концертнүүд болоо. Партиин, дайнай ба ажалай ветерануудтай, түрүүшүүлтэй уулзалганууд үнгэргэгдөө. Улаан-Одондо, Георгиевкодо, Хоридо, Үдэдэ солото хүнүүдые амаршалга болон бусад элдэб олон, һонирхолтой, олон хүнүүдэй хабаадалгатай хэмжээ ябуулганууд районой клубуудай эмхи зургаануудта үнгэргэгдэһэн байха юм.

Хүдөө ажахын хүдэлмэриин үедэ малшадые, механизаторнуудые хангаха гээшэ нэн түрүүшын уг зорилго гэжэ манай районой соёлой хүдэлмэрилэгшэд тоолодог. Малшадай байрануудые нэгэ үдэр—неделиин четверг бүхэндэ комплексно гуримаар хангадаг болонхойбди. Хангалгын бригадын бүридэлдэ соёлой хүдэлмэрилэгшэд, эмшэд, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангагшад оролсодог юм. 1980 ондо нинтын малай үбэлжэлгын үедэ малшадые эгээл һайнаар хангаха гэһэн үүсхэл манай районойхид республика соогоо гаргаа юм. КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай областной Совет ба ВЛКСМ-эй обком манай хандалгые һайшааһан, дэмжэһэн байгаа. Дүнгүүдэй гаргагдаһанай һүүлдэ манда дамжуулгын Улаан туг, 1000 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаа һэн.

1981 оной үбэлжэлгые соёлой хүдэлмэрилэгшэд һайнаар үнгэргөө. Эгээл холын малшадай байрануудта лекцинүүд уншагдаа, хөөрэлдөөнүүд, концертнүүд, аман журналнууд, ханын газетэнүүд, «Сахилгаанууд» гаргагдаа.

Үбэлжэлгын үедэ малшадые хангалгын дүнгүүд май һара соо гаргагдаа. Үдын соёлой комплекс (директорынь Б. Д. Цыдыпов), Буламай соёлой байшан (директорынь — Х. Ш. Ширапова), Тарбагатайн хүдөөгэй клуб (даагшань —Е. К. Холмогорова) гэгшэд илгаржа, социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо ороо. Харин библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Анаагай филиалһаа Т. А. Цырендоржиева, Тарбагатайһаа Л. Х. Скворцова, Доодо-Голой библиотекарь Т. Р. Намбарова гэгшэд шалгарһан байна.

Фермэнүүд дээрэ малшадай дунда нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ улаан булангууд туһална. КПСС-эй XXVI съездэ зорюулагдан, улаан булангуудай харалта район дотор һая апрель һарада үнгэргэгдөө. Анаагай совхозой 3-дахи фермын улаан булан эгээл һайн гэжэ нэрлэгдэбэ. «Манай һүнэй гүүртын түрүүшүүл», «Ажалай ветерануудай» гэһэн һонирхолтой планшедүүдые соёлой хүдэлмэрилэгшэд хэһэн байна. «Нүхэд, ажалай шэнэ үдэрөөр», «Ажалдатнай амжалта хүсэе!», «Ажалайтнай түлөө — һайн даа!», «Һайнаар амархыетнай хүсэе!» гэхэ мэтын уран гоё плакадууд улаан булангай үүдые шэмэглэнэ. Ажалша хүндэ анхарал хандуулха, һайн ажалай эрхэ байдал байгуулха гэһэн эрмэлзэл эдэ үгэнүүдэй удхаһаа харагдаад байна ха юм. Декадын дүнгүүдээр түрүүшүүлдэ зорюулан, ажалай алдар солын туг үргэгдэдэг юм.

Урлан шэмэглэхэһээ гадна, «Ехэ һүнэй түлөө», «Фермэ дээрэ ариг сэбэрые байгуулха!» гэхэ мэтын асуудалаар номой выставкэнүүдые, шэнжэлгэнүүдые соёлшод эмхидхээ.

Социалис уялгануудые, түсэбтэ даабаринуудые, малай тэжээл буйлуулгын гуримуудые, ажалай дүримые харуулһан хуудаһануудые, «КПСС-эй XXVI съездые угтуулан», «Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэе» гэһэн лозунгнуудые, «Түрүү хонишодой дүй дүршэл» гэһэн плакадуудые хонишоной булан соо соёлшод үбэлжэлгын эхиндэ гаргаһан байна. В. Бадмаевай бэшэһэн «Танилсагты—Танганов» гэһэн брошюраар библиотекые даагша К. И. Башкирова Дээдэ-Тайлсын совхозой арбан хонишодой отарануудта һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө. Хасууртайн совхозой фермэдэ «Үбэлжэлгын үедэ һүү һаалгые дээшэлүүлхэ» тухай асуудалаар «Һаалишанай үдэр» үнгэргэгдэһэн юм. Малай үбэлжэлгэдэ ехэ анхарал хандуулха тухай асуудалаар энэ совхоздо «Хонишоной үдэр» үнгэргэгдэжэ, И. Ожиговой «Хонишоной һуралсал» гэһэн номоор хөөрэлдөөн болоһон байна.

Мал ажалай ехэ, бага 347 байра район дотор тоологдоно. Тэдэнние хангахын тула 9 агитбригада, нүүдэл 264 библиотекэ хүдэлнэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд—398 хонишод, 167 һаалишад, тугалшад, 192 үхэршэд нүүдэл библиотекын уншагшад болонхой.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ зуунһаа—зуу ба зуу гаран хурьгадые районой 27 хонишод абаа. Манай хүдөөгэй ажалшадай туйлаһан амжалтада соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй оролдосын хуби та бии.

КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, «Мал ажахы—габшагай ажалай фронт» гэһэн уряа дорг малшадые соёлой талаар, тэдэнэй сэдьхэлэй эрилтэнүүдые хангаха шэнэ зүйлнүүдые бэдэржэ, манай районой соёлой хүдэлмэрилэгшэд оролдолго гаргана. Юуб гэхэдэ, ажалшадые хангаха гээшэ бидэнэй нэн түрүүшын зорилго бшуу.

Д. НИМАЕВ,
арадай депутадуудай Хорнин районно Совеэдэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагша.

Хурамхаанай районно больницада медицинскэ сестрагаар Любовь Самбаева (зураг дээрэ) хүдэлдэг юм. Тэрэ ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, үбшэнтэндэ илдам зохидоор хандадаг гэжэ коллектив соогоо хүндэтэй. Иимэ туһалагшанартай байхадань врачнарай ажалшье урагшатай һайн болоно. Юуб гэхэдэ, бүхы процедуранууддаа, эм домоо саг соогоо абахадаа, найдамтай анхарал доро байхадаа, үбшэнтэн түргэн эдэгэхэ жэшээтэй ха юм. Люба Самбаева энээние һайн ойлгожо, тус ажалдаа оролдолго ехээр гаргана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЕХЭ ТЕАТРАЙ ГАСТРОЛЬНУУД

МОСКВА. СССР-эй Ехэ театрай гастролиин карта дээрэ шэнэ зам бии болонхой. Тэрэнэй оперно труппа Ригэ ошоо. Латвиин оперо болон баледэй театрай ендэр дээрэ москвагайхид эрхим зүжэгүүдээ табиха, «ВЭФ» заводой, хүдөө ажахын предприятинуудай болон республикын загаһа олзоборилгын ажахынуудай ажалшадай, Латвиин университедэй студентнэртэй танилсаха юм.

Мүнөөнэй гастрольдо хабаадагшадай дунда И. Архипова, Т. Милашкина, Т. Синявская, В. Атлантов, А. Ведерников, Ю. Мазурок, Е. Нестеренко, З. Соткилава, А. Эйзен, бусад уран бэлигтэн оролсоно. Тэдэнэй удаа баледэй коллектив Латвиин ниислэл хотодо бэлиг шадабаряа харуулха юм.

Ехэ театрай уран бэлигтэн оронойтаряашалай урда тоосоо хэдэг һайн заншалаа Прибалтикын республикадашье үргэлжэлүүлнэ гээд СССР-эй Ехэ театрай ба Кремлиин Съезднүүдэй ордоной генеральна директор С. Лушин хөөрэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Украинада ба Белоруссида, Сибирьтэ болон Алас-Дурна зүгтэ, Казахстанай шэнэ газар дээрэ, Хара бэшэ хүрьһэтэй хүдөөгэй районуудта манай уран бэлигтэн гастрольдо ябаа. Ниислэл хотын Лихачевой нэрэмжэтэ ба «Хадуур ба Балта» заводуудтай, Москва шадарай Дмитровскэ районой ажахынуудтай, Үе үе болоод лэ театрай залуу артистнар Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай урда, бусад габшагай барилгануудай дээрэ концертнүүдые табижа байна.

(ТАСС).

ТОЛИЛОГДООГҮЙ БЭШЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГО ОНОБШОТОЙ

Партиингаа XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхээр зоригжоһон республикымнай үхэршэд, хонишод, һаалишад үбһэ тэжээлээр дутамаг энэ үбэлжэлгээ эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, харууһалхаар хүлгагдаһан һүрэг адууһа малаа бараг ондо оруулаад, зуһаландаа нүүжэ гараад байна. Үнгэрһэн үбэлжэлгын хэды бэрхэтэй хүндэшье һаань гэмгүй һайнаар дабажа гарахадаа малшадай гансашье һүрэгөө бүтэн бүтэнөөр ондо оруулаа бэшэ, мүн һү шэмыень эрид дээшэлүүлжэ, нёдондонохиһоо түл олоор абажа түллээ. Малшад, хонишодой габшагай, шударгы ажал, эрмэлзэл тухай, мүн тэдэнэй ашанхи зорилго, туйлаһан амжалта тухай манай газетэдэ эдэбхитэд, хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэд редакцида эльгээһэн репортаж, хөөрэлнүүд, корреспонденци статьянууд соогоо дэлгэрэнгыгээр оэшэжэ тайлбарилһан байна. Жэшээлбэл, манай хүдөө бэшэгшэ П. Халтанов Прибайкалиингаа районой ажахынуудай гахайшад, тугалшадай, һаалишадай юм дэхи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай бэшэжэ эльгээгээ. Эндэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, түрүү онол арганууд, дүй дүршэл аша үрэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг байна. Ажалшад тэмсэлые шадамараар дэлбэрилһэнэйнь ашаар тус ондо үйлэдбэриин түрүүшүүл улам олошорно.

Хүдөө бэшэгшэ Д. Гармаев Түнхэнэй районой колхоз, совхозуудай үхэршэд, һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөн тухай тобшохоноор бэшээ. Тиихэдэ энэ нүхэрнай Түрэй районой Узколугай һаалиин фермын коллективэй шэнэ табан жэлээ амжалтатайгаар эхилһыень мэдээ. Хориин районой «Шэнэ Үдэ» газетын редакцида ажалладаг С. Хамаганова Талантын фермэдэ тугалшаар хүдэлмэрилдэг Дулма Намдаковагай хэжэ байгаа ажал, эрмэлзэл ба ашанхи зорилгыень зураглан бэшэжэ эльгээгээ. Тиихэдэ энэ нүхэрнай нүгөөдэ бэшэг соогоо Анаагай совхозой түрүү хонишон Цырен-Доржи Чимитов тухай тоо мэдээгээр домоглон бэшэһэн байна. Эдэ бэшэгүүд дотор дурдагдаһан ажалай түрүүшүүл үбэлжэлгээ заабол эмхитэйгээр үнгэргэхэ нэгэл эрмэлзэлтэй байһыень мэдэжэ абаабди. Энэнышье гайхалгүй. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ нинтын һүрэг адууһа мал харууһалһан хүн бүхэн нэгэл зорилготой байгаа ха юм.

Дурсагдагша редакцида хүдэлмэрилдэг **Жамьян Бадмаев** Могойн фермын коллективэй социалис мүрысөөн тухай бэшэһэн аад, ямар ажахын байһыень дуулгаагүй. Тобшолбол, энэ мэдээсэл өөһэдынь барладаг газетэдэ толилогдоһон байгаа ха. Нүхэр Бадмаев энээхэн мэдээсэлээ ханамжатайгаар бэшэһэн байгаа һаа, ажахыень дурдангүй гарахагүйл байгаа.

Хориин районой «Шэнэ Үдэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ **Ю. Мануев** һүүлэй үедэ һонирхолтой, удха түгэлдэр репортаж, корреспонденцинүүдые эльгээжэ байдаг. Ээлжээтэ бэшэг соогоо Дээдэ-Тайлсын совхоздо үнгэргэгдэһэн районой түрүү һаалишадай заншалта уулзалга тухай, мүн тэндэ зүбшэн хэлсэгдэһэн шухала асуудалнууд тухай дэлгэрэнгыгээр бэшээ. Энэ уулзалга үбэлжэлгын түлэг ябажа байха үедэ эмхидхэгдэһэн юм. Тиимэһээ сугларагшадай хэлсэжэ шиидхэхэ асуудалнууд захаһаа олон байгаа ааб даа. Эндэ малаа һайнаар ондо оруулхаһаа гадна, үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень һайжаруулха, мүн бүхы тэжээлыень буйлуулан бэлдэжэ эдюулхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаһыень автор тэмдэглэнэ.

Баргажанай районһоо тобшо мэдээсэлнүүдые дуулгажа байдаг **Д. Гыргенов** энэ удаа түрүүшүүл тухай бэшэ, харин һаалиин малай үүлтэр һайжаруулха талаар ушардаг дутагдалнууд тушаа бэшэжэ эльгээтээ. Энэ шүүмжэлхы удхатай корреспонденцинь газетэдэ толилогдохоор байһан аад, баримтынгаа талаар үгытэй, юрэнхыгөөр бэшэгдэһэндээ толилогдобогүй. Саашадаа шүүмжэлхы удхатай статья бэшэхэдээ, үндэһэ баримтадань онсо анхарал хандуулжа, тоб гэмэ удхатайгаар бэшэхыень һануулха хүсэлэнтэйбди.

Республикымнай хонишод үбэлжэлгээ яһала эмхитэйгээр, амжалтатайгаар дабажа гараа гэжэ тэмдэглэлтэй. Илангаяа хурьган энэ жэлдэ олоор абтажа түлжүүлэгдээ. Яруунын районһоо хирэ-хирэ оэшэжэ байдаг **Э. Будаев** ажахынуудта хонидой түл абалгын амжалтатайгаар үнгэрһэн тухай дэлгэрэнгыгээр мэдээсээ. Эндэ хурьгад нёдондонсихиноо олоор абтажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэнэ.

«Баргажанай үнэн» газетэдэ ажалладаг **Г. Ламуев** ээлжээтэ корреспонденцие Бодоной совхозой хонишодто зорюулаа. Тус ажахын хонишод Ж. Аюшеев, В. Сангадиев, Я. Батуев болон бусад хурьга абаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлээ. Эдэнэр хони, хурьгадаа һайнаар ондо оруулһанай удаа зунай бэлшээриинишье үедэ бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ, харууһалжа байна.

Хүдөө бэшэгшэ **Ц. Тогонов** Баргажанайнгаа район дотор суурхаһан түрүү хонишон Д-Н. Сундуев тухай дэлгэрэнгыгээр бэшээ. Үнгэрһэн табан жэлэй дүнгөөр Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Даша-Нима Сундуевай байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 153 хурьга абаһан тушаа мэдээсэл манай газетэдэ һаяхан толилогдоһон байна.

Мүнөө республика дотор най хабарай тарилгын хүдэлмэри дүүрэнтэбэ гээшэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ баян ургаса хуряахын тула ажахынуудай механизаторнууд горитой оролдолго гаргаа. Илангаяа тарилгаяа шанартайгаар, богони болзорто үнгэргэхые оролдоһон байна. Захааминай районой Хамниин совхозһоо эльгээһэн мэдээсэл доторос хүдөө бэшэгшэ **С. Цыбенов** эндэхи механизаторнуудай шударгы ажалые зураглан харуулаа. Тус ажахын ургаса ургуулагшад хабартаа үдэр бүриингөө нормо холо үлүүлэн дүүргэдэг байһыень мэдэжэ абабабди.

Республикын үрэһэнэй гүрэнэй инспекциин ахамад агроном **Г. Машкович** ээлжээтэ шэнжэлэл соогоо ажахынуудай үрэһэ хүрэнгэеэ хабарай тарилгада хэр бэлдэһэн тухай дэлгэрэнгыгээр бэшээ. Эндэ шэнжэлгэ, зэргэсүүлгэһээ гадна, мэргэжэлтын зүбшэл заабари үгтэнхэй.

Байгша оной хабарай тарилга бапал онсо харюусалгатай байба. Сагай уларил хүйтэн байжа, тарилгаяа таарамжагүй, орой болотор эртүүр эхилхын аргагүй байгаа. Тиимэһээнь Буряадай хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлгын институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, республикын габьяата агроном **Б. Гомбоев** хабарай тарилгын хүдэлмэрие эгээл таарамжатай хаһа сагта үнгэргэхэ тухай өөрынгөө зүбшэл заабари тайлбарилна. Тарилга хэхын урда газараа бүхы эрилтын ёһоор элдүүрилээд, агротехническэ һайн хаһа сагта үнгэргэхэ гээшэ механизатор бүхэнэй нангин зорилго мүн гэжэ автор һанамжална.

Эндэ толилогдоогүй хэды бэшэгүүдэй шэнжэлэл тобшохоноор үгтэбэ гээшэ. Саашадаа хүдөө бэшэгшэднай ажалайнгаа түрүүшүүл тухай бэшэхэһээ гадна, ушарһан дутагдалнуудаа элирүүлэн дэлгэрэнгыгээр дуулгажа байха аабза гэжэ найданабди.

ЮРЫН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ХҮН

ҺАЙХАН ҺАНААТАЙЛ

Турунтаево һууринай хүн зон Мария Таргашеевна Шулуновае бултадаа танидаг байха. Юундэб гэхэдэ, тэрэ бүхы наһаараа хүн зоной олоороо ябадаг газарнуудта хүдэлмэрилһэн намтартай. Түрүүн магазиние даагшаар, удаань юрын наймаалагшаар, кассираар хүдэлөө. Мүнөө үедэ баһа кассираар хүдэлнэ. Теэд нүхэр Шулунова хүдэлһэн лэ газартаа хүндэтэй, һайн ябадаг; хүн зондо урин зохидоор хандадаг зантай юм. Тиимэһээнь тэрээндэ хүнүүд ехэ, багагүй дуратай, уулзаһан лэ газартаа энеэбхилэн мэндэшэлдэг зантай.

М. Т. Шулунова В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэйнь ойгоор дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй коммунальна ажахын министерствын Хүндэлэлэй грамотаар болон үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа.

1977 онһоо хойшо коммунис ажалай ударник болоһон М. Т. Шулунова энэ үндэр нэрэ солодоо хүрэмөөр хүдэлһэн зандаа. Уужам тэнюун сэдьхэлтэй, һайхан һанаан бодолтой Мария Таргашеевна Шулуновада баяр баясхалан хүргэхэ, ажалдань амжалта хүсэхэ байнабди.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Прибайкалиин район.

• ТАСС • АПН •

ХИЛЫН СААНАҺАА

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БА АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

Москвада болоһон совет-алжир хөөрэлдөөнүүд, Кремлиин Ехэ ордон соо эмхидхэгдэһэн сайлалга дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев болон Алжирай Арадай Демократическа Республикын Президент, Национальна сүлөөрэлгын фронт гэдэг партиин Генеральна секретарь Шадли Бенджедидэй хэлэһэн үгэ дэлхэйн хэблэлэй ба олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг бусад хэрэгсэлнүүдэй анхаралые ехээр татана. Совет-американ харилсаанууд тухай, буу зэбсэгүүдые хизаарлаха асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдэн унжагайруулагдаһанай түлөө Вашингтоной захиргаанай түлөө харюусалгатай байһан тухай, Дундада далайн оршонние эб найрамдалай ба харилсаа холбооной тогтууритай һайн нютаг болгохо тушаа Л. И. Брежневэй оруулһан дурадхалнууд тухай тэмдэглэнэ.

Л. И. Брежневэй, Ш. Бенджедидэй хэлэһэн үгэнүүдые Алжирай хэблэл, радио болон телевидени үргэнөөр толилһон, дамжуулһан байна. Уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар нинтэ нэгэн хараа бодолтой байһанаа Советскэ Союз болон Алжир мэдүүлбэ гээд АПС агентство тэмдэглэнэ.

Баруунай оронуудай сэрэгэй бюджедүүдые, буу зэбсэгүүдые үргэдхэжэ, хүсэндөө найража, уласхоорондын харилсаануудта зонхилжо, хашалта харшалалта хэжэ, социалис оронууд болон сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ дурагүйдэлгые дэбэргэжэ, түрүү үзэлтэй бүхы партинуудые мүрдэжэ байһыень эрид буруушаажа байһанаа Л.И. Брежнев мэдүүлээ гээд АПС онсолон заана.

США түрүүтэй империалис бүлэгөөрхидэй ээрхэг түримхэй балмад хараа шэгтэлые совет хүтэлбэрилэгшэ буруушаан шүүмжэлбэ гээд «Нойес Дойчланд» (ГДР) бэшэнэ. Буу зэбсэгүүдые хизаарлаха асуудалнуудаар СССР-тэй хөөрэлдөөнүүдые эхилхээр бэлэн байһан тухай Вашингтоной бүхы мэдүүлгэнүүд бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ тэрэ тэмдэглээ. США-һаа Советскэ Союзай илгаань юуб гэхэдэ, тэрэ уласхоорондын байдалые һайжаруулхын түлөө залан сэхээр тэмсэжэ, эб найрамдалта тодорхой үүсхэлнүүдые гаргана гэжэ Чехословакиин «Руде право» онсолон зааба.

Советскэ Союзтай хөөрэлдөөнүүдые һэргээхээр Рейганэй захиргаанай үнэхөөрөө бэлэн байһанда һэжэглэһэн тухайдаа Совет гүрэнэй толгойлогшо мэдүүлбэ гэжэ «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ. Совет хүтэлбэрилэгшын һанамжын ёһоор, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ тухай Вашингтоной мэдүүлгэнүүд бодото хэрэгээр батадхагданагүй гэжэ Эй-Би-Си гэдэг телевизионно кампаниин программые хүтэлэгшэ мэдүүлбэ.

Италиин **АНСА** агентство Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые шэнжэлэн тайлбарилхадаа, Холбооото Штадуудтай үнэн сэхэ, бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдые хэхэ хүсэлэнтэй байһанаа Советскэ Союз үшөө дахин батална гэжэ тэмдэглэнэ.

Баруун Германиин **«Генераль-Анцайгер»**, Францийн **«Фигаро»** газетэнүүд, Индиин **ПТИ**, Японой **Киодо Цусин** агентствэнүүд, Ливанай **«Ас-Сафир»**, Бейрудэй **«Аш-Шарк»**, Сирийн **«Аль-Баас»** газетэнүүд, Москвада болоһон совет-алжир хөөрэлдөөнүүдые, сайлалга дээрэ нүхэд Л. И. Брежневэй Ш. Бенджедидэй хэлэһэн үгэнүүдые шэнжэлһэн байна.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА

МАДРИД. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ба нинтэ Европын зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй уулзалга Испаниин ниислэл хотодо үргэлжэлһөөр. Делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хүдэлмэриин харилсаа холбоон үргэдхэгдэжэ, арсалдаата элдэб асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Гэбэшье Европодо сэрэгэй түгшүүрилые һуларуулха, буу зэбсэгүүдые хуряаха конференцие зарлаха гуримууд тухай үгэеэ ойлголсохо гэһэн гол асуудалаар мүртэй амжалта туйлагданагүй. Адаглагшадай һанамжын ёһоор, баруунай зарим гүрэнүүд энэ асуудалаар үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдһээ хулжана. Советскэ Союз болон бусад социалис оронууд ямар нэгэн буулта хэхэ бэшэ аа гү гэжэ эдэнэр хүлеэнэ. Советскэ Союз болон социалис оронуудай хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар лэ Хельсинкидэ болоһон нинтэ Европын зүблөөнэй эсэсэй документ —Түгэсхэлэй акт баталагдан абтаха аргатай болоо һэмнай.

УЧРЕДИТЕЛЬНЭ КОНГРЕССТЭ БЭЛДЭЛГЭ

КАБУЛ. ДРА-гай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Национальна фронтын учредительнэ конгрессто бэлдэхэ дээдэ комиссиин заседани НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ ба премьер-министр Бабрак Кармалиин түрүүлэлгэ доро Афганистанай ниислэл хотодо болобо. Конгресс дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ фронтын Уставай проектые комиссиин гэшүүд һайшаагаа.

Б. Кармаль заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ороной социально-экономическа хүгжэлтэдэ, Афганистанай бэеэ дааһан ба национальна дулдыданги бэшэ байдалай, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгын түлөө империализмын, ээрхэн зонхилолгын ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Национальна фронт асари ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Ф. МИТТЕРАНАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ПАРИЖ. Францийн президент Ф. Миттеран американ шэнэ захиргаанай бэелүүлжэ байдаг валютно-финансын политикые буруушаан шүүмжэлбэ. Францийн Монтелимар хотодо эхилһэн һунгуулиин кампаниин үедэ үгэ хэлэхэдээ, долларой үнэ сэнгые үлүүсэ ехээр дээшэлүүлхэдээ, промышленна талаараа ехээр хүгжэһэн баруунай бусад оронуудта гарза хохидол ушаруулна гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Гэхэ зуура, политическэ ба сэрэгэй талаараа һанал нэгэтэй байха эрилтэ США союзнигуудайнгаа урда табина. Вашингтоной бэелүүлжэ байдаг валютна политика бусад оронуудта бэрхэшээл ушаруулна.

Президентын тушаалда ороһоноойнгоо һүүлээр Миттеранай зоной дунда хэлэһэн түрүүшын үгые Рейтер агентство шэнжэлхэдээ, Холбооото Штадуудта эсэргүүсэхын тула нинтэ нэгэн һанал бодолтой байха зорилготойбди гэжэ мэдүүлээ гээд онсолон заана.

МЕКСИКЫН ПРЕЗИДЕНТ США-да

ВАШИНГТОН. Мексикын президент Хосе Лопес Портильо албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. Хоёр үдэрэй турша соо США-да ерээд байха үедөө тэрэ Сагаан байшан соо, городой захын Кэмп-Дэвидтэхи тэрэнэй байдаг газарта президент Р. Рейгантэй хөөрэлдэхэ, гүрэнэй секретарь А. Хейг болон бусад тусхай тушаалтадтай уулзаха байна.

Хөөрэлдөөнүүдэй зүблэхэ зүйл толилогдоогүй. Адаглагшадай багсаамжалһанай ёһоор, олон жэлнүүдтэ Мексикэ ба США-гай хоорондохи харилсаае хёмороо зүришэлдөөтэй болгодог хэдэ хэдэн орёо асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха байна.

Нэн түрүүн энэнь Вашингтоной худалдаа наймаанай политикада гаргагдадаг газаашалга болоно. Монополинуудайнгаа аша туһые хаража, Мексикын эд бараа, нэн түрүүн хүдөө ажахын продукци США багаар худалдажа абадаг байна. Хоёр талын худалдаа наймаае хүгжөөхэ гэһэн Мексикын эрилтэнүүдтэ һаад ушаруулагдана.

ХҮШЭР БЭРХЭТЭИ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ИСЛАМАБАД. Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр П. В. Нарасимха Рао табан үдэрэй албанай хэрэгээр Пакистанда ерэбэ. Индиһээ ерэһэн хүндэтэ айлшан президент Зия-Уль-Хагтай, Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Ага Шахитай уулзажа, энэдхэг-пакистан харилсаае һайжаруулха харгы замууд тухай хөөрэлдэхэ байна.

ДЕЛИ. Хөөрэлдөөнүүд хүндэ хүшэр байдалда үнгэрхэ ёһотон, тиимэһээ эгээн гол шухала асуудалнуудаар хоёр талын хараа бодол эли бодо хубилшаха юм гэжэ һанаһанай үлүү гээд П. В. Нарасимха Рао Пакистан ошохынгоо урда тээ Бүхэиндиин радиогоор үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ.

Пакистание буу зэбсэгээр хангаха гэһэн түсэбүүдые Вашингтоной, Пекинэй таожа байхадань, Индиин аюулгүй байдалда ехэ хохидол ушаруулагдана гэжэ индиин газетэнүүд тэмдэглэнэ. КНР-эй гүрэнэй соведэй премьер Чжао Цзыянай үнгэрһэн неделидэ исламабадта албанай хэрэгээр ерээд байха үедэ Хитадай-Пакистанай нюуса хэлсээндэ гар табигдаа гэжэ «Трибюн» газетэ мэдээсэнэ.

...хэ саг ерээ гээшэ ха. ...СР-эй Хүнгэн промышленнэ...иин министерствын ба ...нэй бүхэсоюзна промыш...а ногоодэлнүүдэй мэргэ...шэд мүнөө энэ хэрэгые ...шангүи хаража үзэжэ ...на.

...ухэй эд, түлишэ, металл ...байгаар гаргашалжа ша...аг предприятинүүд болон ...нгануудай дүй дүршэл ...номическа гоонгой удха...артай. Тодорхойлон хэлэ... энэ жэлдэ Одесскэ об...тиин ажалшадай абаһан ...талис уялганүүд дотор ...пункт бии: продукцида ...дог металлай хэмжээ ба...болгохо, хара металлай 6 ...ган тонно прокат алмаха. ...таая дүүргэхын тула мү...өө эмхидхэгшэд — пред...ятинүүдэй профсоюзай ...итедүүд «Кислородмаш» ...э научно-үйлэдбэриин нэ...элэй дүй дүршэл шэнжэл... өөһэдтөө хэрэглэһэн бай... Энэ нэгэдэл бүхы арбадахи табан жэлэй туршa соо ...гашалагдадаг металлай ...хэмжээ ехэ болгонгүйгөөр ...элөөд, жэл бүри үйлэдбэ...н үргалтые 7,4 процент...хүргэжэ шадаа бшуу.

...эн дүй дүршэлые облас...н предприятинүүдтэ һай... хэрэглэхын тулада профсоюзуудай областной соведэй дурадхалаар олонхи заводуудта харалгын комиссинууд байгуулагдаа. Тэдэнэр хүдэлмэришэдэй инженернүүдэй оруулһан бүхы дурадхалнуудые хараада абана. Эдэ дурадхалнуудые предприятинүүдэй инженерно болон экономическа албан нарин нягтаар шэнжэлдэг юм. Тэрээн сасуу тодорхой хэмжээ ябуулганууд зохёон табигдадаг, тэдэнние дүүргэхэ болзорнууд хараалагдадаг гуримтай.

Шэнэ юумэ үүсхэгшэдые урмашуулха бүри ашаг үрэтэй түхэл янза эндэ хэрэглэгдэдэг байна. Хэрбээ дурадхалай абтаад, металлай оросые бага болгохо талаар тодорхой ашаг үрэ үгөөд байгаа һаань, урмашуулгын шан тэрэ дары түлэгдэдэг юм. Жэшээлхэдэ, машина бүтээлгын заводуудай бэлэдхэлэй цехүүдтэ хэрэглэгдэдэг дүримэй ёһоор, алмагдаһан металлай үнэ сэнгэй 25 процентын хэмжээтэйгээр шан түлэгдэдэг. Энэ хадаа гүрэндэшье, алмалтын хүдэлөөндэ хабаадагша бүхэндэшье аша туһатай бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр, ажалай мүрысөөн үүсхэлһээ, ажал дээрэхи эдэбхи хэшээлһээ эхилдэг бээз. Ажалай бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлгын институдай тоо, баримтануудай ёһоор, орон доторнай имагтал хуулита ёһоор мэдэрэгдэһэн үүсхэлнүүд мүнөө зургаан зуу шахуу гэжэ тоологдоно. Үшөө хэды үүсхэлнүүд үдэр бүри мүндэлнэ гээшэб... Тиигээдшье үнэтэ олохон үүсхэлнүүд мүрысөөнэй үедэ өөһэдынгөө һүүри ээлдэг юм. Тэдэ үүсхэлнүүдые дэмжэхэ, нэбтэрүүлхын хойноһоо хиналта табиха хэрэгтэй. Профсоюзай комитедүүд, мүрысөө эмхидхэгшэд хадаа предприятиин шиидхэжэ байгаа зорилгонуудта эгээл таарама дүй дүршэлые һалбариингаа онсо илгаае хараада абалсажа байгаад, шэлэн абаха үүргэтэй.

Партиин горкомууд болон райкомуудай дэргэдэ байгуулагдадаг түрүү дүй дүршэл шэнжэлэлгын ба дэлгэрүүлгын городской соведүүд энэ талаар ехэ юумэ хэхэ үүргэтэй. Тэдэнэр эрхим дүй дүршэл тайлбарилһан нинтэ городской харалга эмхидхэдэг, предприятинүүдтэ үүсхэлнүүдэй хэр зэргэ нэбтэрүүлэгдэжэ байһые хинадаг юм. Ажал ба үйлэдбэриие эмхидхэхэ тушаа шэнэ зүйлнүүдые нэбтэрүүлдэг заводской штабууд һайн талаһаа өөһэдыгөө харуулаа.

Партиин XXVI съездын материалнуудые һайса уншахадаа, иимэ үгэнүүдтэ анхаралаа хандуулхаш: арбан нэгэдэхи табан жэлдэ ажалша коллективүүдэй үүсхэлдэ, үйлэдбэриин үнэзгы арга нөөсэнүүдые шэнжэлэн бэдэрэлгэдэ, ажал дээрэхи мүрысөө хүгжөөлгэдэ онсо үүргэ олгогдоно. Коллектив бүхэнэй хубитын даамай ехэ байхын тула нэгэ жэгдээр, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха эрхэ нүхэсэл байгуулха шухала. Ямаршье дүй дүршэл, мүн үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ туһалдаг ямаршье үүсхэл хадаа арга нөөсэ багаар гаргашалаад, эсэсэй эрхим һайн үрэ дүн түйлахада туһалдаг, мүн партиин XXVI съездын хараалһан түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ хабаадагшадай. үйлэдбэриие эмхидхэгшэдэй анхаралда хүртэхэ эрхэтэй юм.

В. ПАРФЕНОВ.

ХҮДӨӨ НЮТАГААР АЙЛШАЛБА

Буряадай хүдөө ажахын институдай уран hайханай коллектив hаяхан Хэжэнгын районой «50 лет Октября» совхозоор ябажа, ажалшадта концерт харуулба.

Энэ коллективые артистка Елена Санжимитыпова хүтэлбэрилдэг. Түрүүн эдэнэр совхозой түб Ородой Адаг тосхоной соёлой байшанда айлшалаа. Репертуартань буряад, ород арадай дуунууд, шог зугаата сценкэнүүд, «Инаг дуранай харгы» гэhэн зүжэгhөө хэhэгүүд, шүлэгүүдые болон найруулгануудые уран гоёор уншалга гэхэ мэтэ оролсоо.

Үглөөдэрынь Худанай, Үртөөгэй полевой станда ошожо, механизаторнуудые баясуулhан байна. Эгээл энэ үдэр социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, түрүүшүүлдэнь ажахын рабочкомой түрүүлэгшэ Д. Б. Доржиев мүнгэн шангуудые барюулжа, амжалтаа арьбадхахыень үреэгээ. Студентнэр энэ ушараар механизаторнуудта ажалдань үшөө ехэ амжалта хүсөө.

Удаань институдай студентнэр Шэнэhэн Хүндыдэ тараалан дээрэ ажаллажа байhан А. Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг комплексно тракторно-тараан ажалай бригадын механизаторнуудта ошожо, хээрэ концерт табяа. СССР-эй Верховно Соведэй депутат Р. Рампиловагай байрладаг Нуурай, мүн бусад хонишодой зуhалангуудта ошожо, бэлиг шадабаряа харуулаа.

Хүдөөгэй ажалшад, Худан голой малшад, механизаторнууд залуу эдэбхитэниие баяр баясхалантайгаар угтан абаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Илангаяа дуулаhан дуунуудыень урмашан, сэдьхэлээ ханан шагнаа.

Совхозой дирекци, партком болон рабочком «Алтан булаг» гэжэ энэ дуу, хатарай ансамблиин коллективые Хүндэлэлэй грамотаар шагнажа, баясхалангаа элирхэйлээ. Ирагуу гоёор буряад дуунуудые гүйсэдхэhэн Вера Батуевада Хүндэлэлэй грамота мүн лэ барюулагдаа.

Худанай үртөөгэйхид, Ородой адагаархид тус ансамблиинхидта альга ташалгаараа сэдьхэлэй баяр хүргэн үлөө hэн.

Ж. БАДМАЕВ.

МОНГОЛОЙ РЕВОЛЮЦИИН 60 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

зорюулагдаhан научно-практическа конференци hаяхана Эрхүүдэ боложо дүүрэбэ. Тэрэнэй хүдэлмэридэ совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэд, Буряадай АССР-эй ба Шэтын областьнуудай ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, Эрхүүдэ байдаг МНР-эй генеральна консульствын хүдэлмэрилэгшэд, монгол студентнүүд олоороо хабаадаа. Энэ конференцидэ МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Г. Альяа түрүүтэй МНР-эй делегаци байлсаба.

Конференци дээрэ манай республикын эрдэмтэд—профессор Д. Б. Улымжиевэй «Феодализмhаа социализм хүрэhэн МНР-эй хүгжэлтын замай гол шатанууд», түүхын эрдэмэй доктор Ш. Б. Чимитдоржиевай «СССР ба МНР хоёрой социально-экономическа ба научно-техническэ хүгжэлтын талаар харилсаа холбоон», СССР-эй АН-эй Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай директор, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор В. Ц. Найдаковой «СССР ба МНР хоёрой литература, искусство ба эрдэм наукын талаар харилсаа холбоон» гэhэн элидхэлнүүд уншагдаа.

Конференци дээрэ КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Эрхүүгэй обкомой нэгэдэхи секретарь В. Н. Банников, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Г. Альяа гэгшэд дэлгэрэнгы үгэ хэлэв.

Манай корр.

ЕРЭЭДҮЙН ХАЛААН

Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин hурагшад ээлжээтэ шалгалтануудаа үгэжэ дүүргээд, ерээдүйн хүдэлмэритэеэ дүтэ танилсаха гэжэ, хүдөө нютагуудта нэгэ hарын туршада hуралсалай практика гарахаяа мордобо. Студентнүүд республикын олонхи районуудта эльгээгдээ. Жэшээнь, Загарайн районой Онохойн соёлой байшанда 6, Элхиин соёлой байшанда 7, Шэнэ-Элхиин клубта 6, Кабанскын РДК-да 6, Баргажанай РДК-да 6, Баргажанай районой Баян-Голой соёлой байшанда 7 хүн гэхэ мэтээр студентнүүд практика гараха юм.

Студентнүүд hуралсалайнгаа практикын үедэ юу хэхэ болоноб? Энэ асуудалда Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин клубай хүдэлмэриин хэшээл заадаг багша М. В. Дымова иигэжэ харюусаба:

—Манай училищиин хоёрдохи курса дүүргэhэн hурагшад хамта 5 группа боложо, мүнөө hуралсалай практикада гараба гээшэ. Студентнүүд нэн түрүүн клубай болон соёлой байшангуудай ажалтай дүтэ танилсаха аргатай болохо. Удаань бүлэг бүхэн өөhэдын агитбригада эмхидхэжэ, хүдөө газарта hуудаг малшадые соёлой талаар хангаха программаар хүдэлхэ юм. Тэдэ концертнүүдые харуулхаhаа гадна уласхоорондын байдалаар лекцинүүдые уншаха, өөhэдынгөө hурадаг училищи тухай болон бэшэшье темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ байна.

hаяхан Улаан-Үдэдэ республикын соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэрөө гээшэ hааб даа. Республикын нилээн олон клуб болон соёлой байшангуудай мэргэжэлтэдээр дутамаг байhаниинь элидхэл соо онсо тэмдэглэгдээ hэн. Зүүн Сибириин соёлой институт, Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищи дүүргэhэн мэргэжэлтэд ажаллахаар эльгээгдэhэн газарнуудhаа али болохо шалтагаанаар hөөргөө бусана гэжэ элидхэл соо шүүмжэлэгдээ бэлэй.

Зүгөөр залуу мэргэжэлтэдэй хүдэлмэрээ орхихо баатай бэшээр нютаг нютагта угтажа абаха ёhотойл даа. hая училищи дүүргээд, ажабайдалай үргэн замда гаража ябаhан хүниие али болохоор дүнгэжэ, ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй hаналаа табижа байбалнь, мэргэжэлтэд эльгээгдэhэн газарнуудтаа хүдэлжэ ядахагүй hэн, — гэжэ М. В. Дымова арсалдаата энэ асуудал тухай өөрынгөө hанамжые хэлэнэ.

Ошоhон газартаа халуунаар угтагдажа, бүгэдэ зондо hайшаагдажа, ерээдүйнгөө хүдэлмэриин hуурие бүхөөр табиит даа гэжэ студентнэртэ хэлэхэ хүсэл түрэнэ.

Р. РАДНАЕВА.

hАЙХАШААН ХАРАНА

Республикын куклануудай театрай артистнууд Захааминай районой хүдөө нютагуудаар айлшалжа ябаhанаа бусажа ерэбэ. Театрай артистнууд малшад болон таряашадта концерт харуулаа. Буряадай залуу драматург Баатар Романовай бэшэhэн «Мүнхэ булаг» гэhэн пьесээр найруулагдаhан зүжэг табиhан байна. Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай үхибүүд куклануудай театрай табиhан «Хайшан гээд баабгай хүн болооб?» гэhэн зүжэг-үльгэртэ уригдаа. Шэнэ-Уоян, Хойто-Муй тосхонуудай эдиршүүл энэ зүжэгые hайхашаан хараба.

Театрай үшөө нэгэ бүлэг артистнар Хабаровскын хизаарай хотонуудаар аяншалга хэжэ ябана.

Манай корр.

«УТА НАМАРАЙ СЭСЭГ»

Нимэ гаршагтай уран зохёолшо Цырен-Доноок Хамаевай повесть болон рассказуудай шэнэ согсолбори номой магазинуудай дэлгүүрнүүд дээрэ табигдаба. Тэрэ гол түлэб эдир залуу үетэндэ зорюулагдаhан зохёолнуудhаа бүридэнхэй. Суглуулбариин нэрэ үгэhэн туужа дотор аха зониие хүндэлжэ, үнэн сэхэ, эрэлхэг зоригтой ябаха гээшэ түрэл газартаа хүйhөөрөө холбоотой хүн бүхэнэй хүмүүжэлэй тахаршагүй нэгэ хуби мүн гэhэн hанал бодол тайлбарилагдана. Тэрэнэй гол герой Сэсэгхэн гэжэ басаган энэ талаар гэршэ боломоор.

«Тэрэ холын үе», «hолонго», «Эгэшэ» гэжэ рассказуудайнь геройнуудшье ажабайдалдаа үнэн зүб зам hуhган шэлэhэн, бэрхэшээл, дабаатануудтай ушархадаа сухариха, сухэрхэгүй хабатай зон. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ёhотойл манай үеын хүнүүд. Тиимэhээл бэлигтэй уран зохёолшын энэ шэнэ ном сансашье эдир үетэнэй бэшэ, бүхы буряад уншагшадай халуун анхарал татаха бээз гэжэ этигэнэбди.

А. ЖАЛСАНОВ.

УНШАГТЫ hОНИРХОХОЛ БАЙХАТ

ШАНДАГАН АЙМХАЙ ААЛ?

Ойн соорхойдо юрэ бусын тулалдаанай болохыень Ровенско областиин Рокитное тосхондо ажаhуудаг багша А. Пинчук хараhан байна. Хажуудань газар дээрэ мантан томо элеэ гэнтэ унашаба. Тиигэбэшье бушуу түргөөр өөдөө дэгдэн гараба. Зүгөөр hабартань юуншье харагдабагүй. Барижа шадаагүй гээшэ гү? Шунахай шубуунай урагшагүйдэлгэдэ эхэ шандаган зэмэтэй байшоо. Элеэгэй түрүүшын добтолгын hүүлээр тэрэ «байлдаанай» талмай дээрэhээ зугадажа ошобогүй. Тиихэ үеэрнь арьяатан шубуун ээлжээтэ добтолгодоо бэлдэбэ. Тэрэ үндэр дээрэ гараhан бэеэрээ, далиая хумяад, hомон шэнгеэр доошоо шуумайба. Шандаган дары түргэн нюрган дээрээ хэбтээд, хүсэтэй хойто хүлнүүдээрээ сабшажа захаба. Нэгэ хүлдэнь сохигдоходоо, тэрэ газарта унашаба. Хэдэхэн сагай үнгэрхэдэ элеэ дахинаа добтолгодо оробо. Энэ удаашье урагшагүйдөө hэн. Шандаганай хоёр хүлдэ дайрагдахадаа, шунахай шубуун далиая арбайлгаад, ухэдхэн унашаба.

А. Пинчук дүтэлхэдөө, ногоон соо бишыхан шандаганай гүлгэнэй монсогоножо хэбтэхые хараба. Эхын инаг дуранай ямар хүсэтэй байhаниинь ойлгосотой болоо hэн.

ДОЛЛИИН БЭЛЭГ

Англиин Уинснейд гэжэ зоопарк соо ажамидардаг Долли гэжэ нэрэтэй хүрин баабгай 50 наhандаа өөрсэ янзын бэлэг бариба. Тэрэ 4 гүлгэ түрөө. Бараанда байhан баабгайнууд үдэбэшье, иимэ олон гүлгэ гаргаха ушар хоморой үзэгдэл юм.

Дүрбэн хүлтэ эрхим бэрхэ артистнуудай хабаадалгатай концерт энэ үдэр эндэ эмхидхэгдэhэн байгаа. hаяар баабгайн 4 гүлгэд түрүүшынхиеэ сцена дээрэ гараха юм.

АРХЕОЛОГУУДАЙ ОЛДОШО

Гуджарат штаадай Бахадар мүрэнэй эрьедэ Индиин археологууд малталга хэхэдээ эртын палеолидай үеын хүнэй бүтээhэн шулуун hүхэнүүдые, hүүшэ сабшуурнуудые олобо. ПТИ агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, эртэ урда сагта эндэ ажаhууhан хүнүүд гол түлэб агнуури хэдэг байгаа гээд олдоhон зүйлнүүд элирхэйлжэ гэршэлнэ.

ЭРТЭ УРДЫН ХҮҮР

Венгриин археологууд Сольнок хото шадар малталга хэхэдээ X зуун жэлэй эхиндэ хабаатай языческа шажан мүргэлэй хүнүүдэй хүүрнүүдые олобо. Зарим хүүрнүүд соо хүнэй бэенүүдэй хажууда моридой араг яhан, тоног, буу зэбсэгүүд олдоhон байгаа. Энэ шааар зүгаад хүүр бии ха гэжэ эрдэмтэд тодорхойлбо.

ШЭНЭ ГУРИМДА ОРОХО

Хэмжүүрэй метрическэ гуримда ороноо оруулха талаар арсалдаанууд Малайзида дахинаа hүжэржэ байнхай. Иимэ хуули аяар 1972 ондо абтаа hэн. Байгша оной январиин 1-hээ хэмжээнэй энэ гуримда орохые тэрэ хараалhан байгаа. Гэбэшье тэрэ хүсэндөө ороогүй hэн.

Британиин колони байhан энэ орондо олон арбаад жэлэй турша соо эдеэ хоолой зүйлнүүд фунтаар, бензин галлонуудаар, бүд ярдаар хэмжэгдэдэг байгаа. Тэдээнhээ гадна, орон дотор шэгнүүрэй утын ба хэм хэмжүүрэй өөhэдын хэмжүүрнүүд үргэнөөр дэлгэрэнхэй: катидууд, кулинууд, тахилнууд, гантангнууд, купагууд... Нэгэ катидтай адли 16 тахил хадаа багсаамжаар хида, 6 килограммтай адли хуу болоно. Эдэ хэмжүүрнүүд юрэнхыдөө дэлгүүр дээрэ овощ, барайгар, таряа худалдахада хэрэглэгдэдэг.

Мүнөө болотор наймаалшад шэнэ гуримда ороходо туhалхай засагаархидай заабари тоогоогүй hэн. Тиихэдэнь шангаар хэмжээнүүдые абаха баатай болобо: имагтал hүүлшын шалгалтануудай нэгэндэ ёhото гурим хазагайруулдаг 16 хүн баригдаа. Хэмжүүрэй метрическэ гуримда эсэслэн оролгын болзор энэ жэлэй июлиин 1 болотор хойшолуулагдаа.

ЭГЭЭЛ БУШУУ ТҮРГЭН

Машинка дээрэ сохилго ба стенографяар ГДР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 16-дахяа Лейпциг хотодо болобо. Республикын бүхы округуудhаа 500 эрхим мэргэжэлтэд тэрээндэ хабаадаhан байна.

Айзенахhаа Ильзе Пфайфер гэгшэ электрическэ машинка дээрэ минута соо 562 дахин сохижо, мүрысөөндэ илалта туйлаба. Берлинhээ Гизела Эберсбах механическа машинка дээрэ минута соо 549 дахин сохижо, түрүү hуури эзэлhэн байха юм.

(ТАСС)

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оронойманай суута барилдаашад — Олимпиин наадануудай ба дэлхэйн чемпионууд, спортын габьяата мастернууд, Киевэй «Динамо» бүлгэмэй гэшүүд ахир хүбүүд Анатолий болон Сергей Белоглазовууд.

ТАСС-ай фотохронико.

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй

түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

ХҮНДЭМҮҮШЭ ЁhООР УГТАБА

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үсэгэлдэр эхилбэ. Энэ ехэ мүрысөөндэ арбан табан союзна республикын, Москва, Ленинград хотонуудай суглуулагдамал командануудай барилдаашад хабаадалсана. Холо, ойгуур суурхаhан айлшадhаа гадна, манай республикын, мүн бусад республиканудhаа, областьнуудhаа ерэhэн залуу бүхэшүүл мүрысөөндэ хабаадажа, мэдээжэ спортсменүүдэй баян дүршэлтэй танилсаха, мүн түрүү hууриин түлөө тэмсэхэ болоно гээшэ.

— Танай республикада түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөндэ Эхэ оронойманай бүхы мэдээжэ спортсменүүд сугларба. Хамтадаа гурбан зууhаа дээшэ бүхэ ерэнхэй. Эдэнэр барилдаанай шэнэ гуримаар тулалдажа, стадиондо сугларагшадые урмашуулан баясуулхань дамжаггүй, — гэжэ СССР-эй Спорткомитедэй гүрэнэй тренер, СССР-эй габьяата тренер А. М. Дякин хөөрэнэ.

Оронойтүрүү hуури эзэлхын түлөө энэ ехэ мүрысөө үнгэргэлсэхөөр Олимпиин наадануудай гурба удаа чемпион, СССР-эй долоо дахин чемпион болоhон Александр Медведь (Минск), дэлхэйн таба удаа чемпион болоhон Али Алиев, мүн Олимпиин чемпион, дэлхэйн гурба дахин чемпион Заглав Абдулбеков, дэлхэйн хоёр дахин чемпион Насрулла Насруллаев болон бусад ерэнхэй.

Бүхы союзна республиканудай, Москва болон Ленинград хотонуудай суглуулагдамал командануудай алдар суутай барилдаашад, тэрэ тоодо спортын габьяата 12 мастер, уласхоорондын классай спортын 51 мастер, СССР-эй спортын 200-гаад мастер мүрысөөндэ хабаадахаяа республикымнай ниислэл хотодо айлшаар бууба.

Үглөөнэй арбан часhаа эхилhэн түрүүшын уулзалгада 48, 57, 68, 82 килограммай, мүн хүндэшэг шэгнүүртэн барилдажа, стадиондо сугларагшадаа онсо ехээр баясуулба.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ 22 барилдаашад хибэс дээрэ гаража, хаба шадалаа туршаhан байна. hонирхолтой юумэниинь юуб гэхэдэ, яхад барилдаанай hургуулиин арбаад түлөөлэгшэ эндэ сугларба. Эдэнэр Москва, Ленинград хотонуудые, РСФСР-ые, Казахай, Украинын ССР-нүүдые түлөөлнэ. РСФСР-эй чемпион Василий Гоголев Иннокентий Зыряновые (Москва) илаба.

Хоёрдохи дүхэригтэ Г. Христофоров (РСФСР), С. Корнилаев (Москва) гэгшэдэй уулзалга илангаяа шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларагшадые hонирхуулба. Түрүүшын гурбан минутын турша соо Христофоров 3:1 тоотойгоор шүүгээ. Хорёод секундын үлөөд байхада, очко абажа, мүрысөөнэй тоое тэгшэлжэ, илалга туйлаха аргатай байhан аад, тэрэ урагшагүйдөө. Дэлхэйн чемпион, спортын габьяата мастер Сергей Корнилаев дүршэл ехэтэй байhан дээрэhээ hүүлшын секундануудта хэдэн шухала очко абажа, 8:5 тоотойгоор шүүгээ. Энэ шэгнүүртэ манай республикын барилдаашад Л. Айсуев, В. Ринчинов гэгшэд түрүүшын дүхэригтэ диилдэшэбэ.

57 килограмм. Эндэ сугларhан 30 хүнэй дундаhаа Олимпиин чемпионууд эхир хүбүүд Анатолий болон Сергей Белоглазовууд бар хүсэтэй, гоё hайхан арга дүрэтэй байhанаа харуулба. Сергей—Егор Старостиниие (РСФСР), харин Анатолий—манай республикын түлөөлэгшэ Виктор Абушеевые илажа гараа. Уласхоорондын классай спортын мастернууд А. Ярцев Ш. Гереев хоёрой уулзалга hонирхолтойгоор хүлеэгдээ hэн. Гэбэшье СССР-эй урдын чемпион Шамиль Гереев (РСФСР) нүгөөдэhөө hураггүй бар хүсэтэй байжа, залуушуулай дундаhаа дэлхэйн чемпион Андрей Ярцевые (Кемерово) шүүгээ.

Ленинградhаа ерэhэн Инал Туаевта нэгэшье очко үгэнгүй, РСФСР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн Мунхэ Цыдыпов 4 минута соо илажа, хоёрдохи дүхэригтэ Магомед Караевтай (УССР) барилдаха болобо.

68 килограммай шэгнүүртэ хүлеэгдээгүй ушар болоо. Эндэ Украинын командаhаа дэлхэйн чемпион М. Харачура спортын мастер В. Федоренко хоёр барилдахаар уригдана. Нэгэ нэгэнэйнгээ арга дүрые hайн мэдэхэ байhан дээрэhээ тэдэ гонгын ханхинамсаар сахилгаан түргөөр добтолжо оробоо. Бэеэр үндэр, бар хүсэтэй Федоренко мүхөөгөө үгтэхэгүй хэбэртэй. Тиин тэрэ 2 очко абажа, урагшаа гараба. Дэлхэйн чемпион М. Харачура ехэл хүндөөр барилдаа гээд тэмдэглэлтэй. Мүрысөөнэй дүүрэhэн тухай гонгын ханхинахада, табло дээрэ 5:5 тоо аржыжа харагдаба. Эгээл тиимэhээ түрүүшын очко абаhан Федоренко илаhанда тоологдоhон байха юм.

Эндэ манай барилдаашан Баяр Цыренгармаев эдэбхитэй hайнаар барилдажа, Алик Дибировые (РСФСР) шүүгээ. Залуушуулай дундаhаа дэлхэйн чемпион Борис Булаев түрүүшын дүхэригтэ сүлөө байгаа. Бэрхэ барилдаашад М. Юсупов, А. Бараев, А. Мишуров, Н. Кесов гоё hайханаар наадажа, харагшадай магтаал hайшаалда хүртэбэ.

Дагестанай суута барилдаашад спортын габьяата мастер Магометхан Арациловhаа бэшэ, оронойманай бүхы бэрхэ спортсменүүд дунда шэгнүүртэ сугларба. Уласхоорондын классай спортын мастернууд А. Марковиич (Белоруссии)—О. Промингасые (Эстони), М. Абдул-Муслимов (Казахстан)—И. Пичугиниие (РСФСР), Г. Данько—О. Давыдовые (хоюулаа Украинаhаа), О. Калоев (РСФСР)—Ю. Широкиние (Москва) илажа гараа. Нютагаймнай хүбүүн Олег Алексеев нүгөөдэhөө hураггүй булюу байжа, О. Поченкые (Латви) нюрган дээрэнь унагаажа шүүбэ.

Хүндэшэг шэгнүүртэ гаhар хүсэтэй, арга дүрэтэй барилдаашад олон. Москвада болоhон Олимпиин наадануудай чемпион спортын габьяата мастер Илья Мате (Украинын ССР), дэлхэйн чемпион Асланбек Бисултанов (РСФСР) болон бусад эдэниие толгойлно. И. Мате хоёр минутаhаа халта үлүү саг соо Эстониин бүхэ Айн Тиидо гэгшые нюргалдуулан унагааба. Манай республикын түлөөлэгшэ А. Лезнов (РСФСР) В. Гришановтай (БССР) барилдахадаа, нүгөөдэеэ дээгүүрээ абаад хаяха гэхэлээ урагшагүйдэжэ, диилдэшэhэн байха юм.

Мүрысөөн үргэлжэлhөөр.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай тусхай корр.

А. ЛЕЗНОВ Б. ЦЫРЕНГАРМАЕВ И. ГАРМАЕВ

hҮҮЛШЫН НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Эрэшүүлэй дунда республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөнэй ээлжээтэ 13—14-дэхи уулзалганууд ба хойшолуулагдаhан партинууд наадагдаба. Республикын үнинэй шатаршан Владимир Власов түгэсхэлэй нааданай урда тээхи хоёр уулзалгада наймадахи классай hурагша Умяров, технологическа институдай студент Баянгуев, мүн Халудоров, Талханов гэгшэдтэй хойшолуулагдаhан партинуудтаа диилэжэ, хүсэгдэхэеэ болинтобо.

Валерий Залкинд hүүлшын дүрбэн наадаhаа 20 очко абажа гараба. Тэрэ Николаевые шүүhэн, Баянгуев Умяров гэгшэдтэй тэнсэhэн, Власовта шүүгдэhэн байна. Бадмажаб Занданов hүүлшын уулзалгануудые шадамар бэрхээр үнгэргэжэ эхилбэ. Тэрэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан Андреев, Брылев гэгшэдые шүүhэн, Залкинд, Рушаков хоёртой тэнсэhэн байгаа.

Шатаршад Шагжиев, Брылев гэгшэд hүүлшын наадануудта hанаhанла хүрэбэгүй.

Арбан дүрбэдэхи нааданай удаа Власов 11,5 очкотой түрүүлжэ эхилээ. Багшанарай институдай студент Михаил Леонов—11, Андреев, Брылев гэгшэд ароаагаад очкотой [illegible].

Л. ГАРМАЕВА.

hУР ХАРБАЛГА

МЭРГЭШҮҮЛЭЙ АМЖАЛТА

hур харбалгаар Хүдөө ажахын министерствын дээдэ hургуулинуудай дунда СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Украинын ССР-эй Белая Церковь хотодо боложо дүүрэбэ. 13 командын жараад мэргэшүүл энэ мүрысөөндэ хабаадаhан байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Буряадай хүдөө ажахын институдай суглуулагдамал команда 118 очко абажа, СССР-эй чемпион болобо. Спортын мастернууд Ч. Цыренов, А. Хамнагдаев, Ц. Аюшиев, Д. Доржиева, спортын мастерта кандидат В. Федоров, нэгэдэхи разрядтай Д. Цырендоржиева гэгшэд энэ илалтада хубитаая оруулhан байха юм. Тренер, спортын мастер Г. И. Эрдынеева эдэниие hурган хүмүүжүүлдэг.

Мелитопольско хүдөө ажахын институдай, Харьковай хүдөө ажахын институдай, Сумска филиалай суглуулагдамал команданууд удаадахи hууринуудта гараба.

Буряадай хүдөө ажахын институдай механическа факультедэй хоёрдохи курсын студент спортын мастер Чингис Цыренов М-2 упражненеэр харбахадаа, 2314 очко абажа, абсолютна чемпион болобо. Тиихэдээ тэрэ уласхоорондын классай спортын мастер Василий Тропиниие (Тбилиси) аяар 43 очкогоор ахижа гараhан байха юм. Чингис 90 метрhээ харбахадаа 517 очко абажа, алтан медаляар шагнагдаа. 70 болон 50 метртэ —мүнгэн медальнуудта, харин 30 метртэ бронзо медальда хүртэбэ. Тбилисиин хүдөө ажахын институдай командын гэшүүн Важа Улумян 2250 очкотойгоор гурбадахи hуури эзэлээ.

Мелитополиин хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэ спортын мастер Ольга Арделян 2425 очкотойгоор чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Буряадай хүдөө ажахын институдай нэгэдэхи курсын студентка спортын мастер Долгоржаб Доржиева мүнгэн медаляар шагнагдаба.

СССР-эй дээдэ hургуулинуудай дунда спартакиада үргэлжэлhөөр. Иигэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай мэргэшүүл хёрхоор харбажа, ехэ амжалта туйлаад, спартакиадада ехэ хубитаяа оруулба бшуу.

Ж. БАТОМУНКОЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ажалай семестр» — түрүү бэшэг. «Түрүүшүүлэй адрес» —мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Урагшаа алхам»—Л. Цыбиковагай статья. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Сагаан алтаяа» сэбэрээр суглуулая. Нооhо хайшалагша өөрөө хинагша байхадаа» —Л. Халбаевагай статья. Үзэл сурталай хүдэлмэри. «Эрхимүүдэй дүй дүршэлдэ hураха» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Соведүүдэй хүдэлмэри. «Депутадай үдэр» —А. Майоровагай корреспонденци. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Мэргэжэлдээ үнэн сэхэ» — В. Багониной статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Ород эмшэн»—А. Мурзинай очерк. Театр. «Елена, Парис ба бусад» — О. Куницынай статья. Хилын саа-hаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Эб найрамдалай жаса ургана»—Н. Маншеевэй статья. Нютаг нютагай hонин. Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнhөө.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 —«Белинский» —уран hайханай фильм. 11.50 — Монгол Арадай Республикын Гүрэнэй дуу ба хатарай ансамблиин концерт. 12.20 —Шэнэ hонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 —Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ. 16.10 —«Ород хэлэн». 16.40 —«Гагнууриин хүдэлмэриин эхин дээрэ» — эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 17.10 —«Саяан» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 17.30 —«Байгал» — программа.

Орбита. 18.10 —И. Минутко. «Я, ты и другие» —телезүжэг. 19.25 —«Доргон» — мультфильм. 19.45 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 —«Үнэн сэхэ хөөрэлдөөн». 20.30 —«Трактористы» —кинокомеди. 22.00 —«Время». 22.35 — Останкинодахи концертнэ студиин зал соohоо Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артистка Е. В. Образцовагай концерт дамжуулагдаха. hүүлдэнь — 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 —«Хара далайн долгид» — олон серитэй уран hайханай телефильм (5 сери). 14.15 — «Мексикын мүнөөдэр ба ерээдүй» — баримтата фильм. 15.05 — «Дуун-81». Кузбассай газар дээрэ. 16.30 — «Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 17.00—«Эдэ бүгэдэдэ юушьеб бии» — киноочерк.

Орбита. 17.10 — Филиппинын республикын национальна hайндэртэ —Бэеэ даанхай байдалай үдэртэ. 17.40 —«Москвагай комсомолой ажал хэрэгүүд».

Улаан-Үдэ. 18.10 —Баримтата фильмүүд. 19.10 —«И. Лученогой дуунууд» —фильм-концерт.

Орбита. 20.00 —«Киногоор аяншалагшадай клуб». 21.00—«Амгалан нойрсоогты, багашуул». «Шэдитэ экран». 21.15 — «Хани харилсаан» —тележурнал. 21.45 —«На прекрасном голубом Дунае» —гэжэ И. Штраусай вальс. 22.00—«Время». 22.35 —«Дайнай ута замаар» — олон серитэй уран hайханай телефильм (2, 3 серинүүд)

САГАН УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай сэлмэжэ, бүрхэжэ байха. Зарим газарта саг зуура бороо ороxo, аадарлаха. Баруун-хойноhоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. 22—27, зарим районуудта 16 градус дулаан байха.

Улаан-Үдэдэ үүлэтэйшэг байха хура бороо орохогүй. Баруун-хойноhоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. 24—26 градус дулаан байха.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35. редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62. отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-53, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-02428. Заказ № 135. Индекс 5[illegible]